

Iskra

33

Sejmom ob rob

Specializirani sejmi DA, splošni NE. Ta odločitev je v Iskri »padla« že pred leti, razumljivo pa je, da se za te, slednje še vedno, in to upravičeno, zavzemajo tisti, ki proizvajajo bolj širokopolnošne izdelke. Lahko bi rekli, da smo bili vsaj pri tej odločitvi dokaj enotni, ta enotnost oz. odnos do sejmov pa zvođeni domala pred vsakim sejmom, ko skuša vsak delati po svoje, ko se nekaj tednov pred vsako razstavo prireditvi sejmarji iz Marketinga Iskre Commerce dobesedno podijo za vsakim izdelkom. Tega, da smo že nekajkrat razstavili samo prazno škatlo, k sreči obiskovalci niso opazili, kot tudi tega ne, do kakšnih problemov je prihajalo med pripravi na sejem: Iskrine stojnice so bile vedno izredno lične, le vsebina je bila marsikdaj na ravni tistega, kar že tako ali tako predstavljamo v lastnih ali drugih prodajalnah. Svetla izjema pri tem je Sodobna elektronika v Ljubljani, ki je konec koncev tudi osrednja in najpomembnejša prireditev za profesionalni del Iskre. K temu pa bi morali težiti vsi.

Problemi, ki se porajajo pred sejmi, so nedvomno odraz naše neenotnosti in razdrobljenosti tudi na tržnem področju, ko je vsaka od 150 komercial general za sebe, Iskra Commerce in njen Marketing pa sta le servis in nimata nobenega vpliva na vsebino, obliko, financiranje in sploh sejmsko, torej tudi tržno politiko. Ker pa so sejmski cilji pogosto nedefinirani, je tudi rezultate sejmov težko, če ne kar nemogoče meriti; o uspešnosti oz. neuspešnosti naše udeležbe na nekem sejmu v večini primerov najraje molčimo ali pa se skrijemo za jugoslovansko folkloro, ki pa ne pozna in ne prizna kritike.

V nekaj pa smo prepričani: bližnja Sodobna elektronika bo ob vseh notranjih problemih predstavila Iskro kot napreden sistem, slogan našega nastopa pa bo Vstopamo v ISDN — digitalno omrežje za integrirane storitve.

Lado Drobež

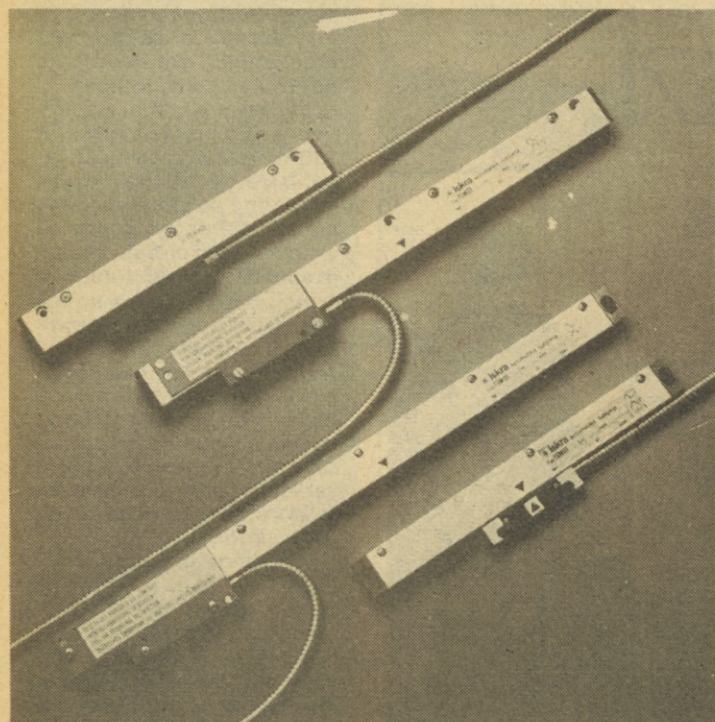

Novosti iz razvoja

Dobro leto in pol je tega, odkar ima TOZD Elementi za avtomatizacijo, delovne organizacije Avtomatika, v svojem okviru tudi Razvojni sektor. Delo, ki je glede na pomembnost nalog organizirano v t.im. produktivnih skupinah, trenutno poteka na enajstih razvojnih nalogah iz področja merilnih dajalnikov in treh iz področja časovnih relejev. V današnjem prispevku želimo prikazati, kaj je novega na programu merilne tehnike, ki postaja ob izredno hitrem prodoru mikroelektronike in računalništva nepogrešljiv sopotnik prestrukturiranja industrije, v smeri doseganja višje tehnologije ravni proizvodnje.

Linearni merilni dajalniki

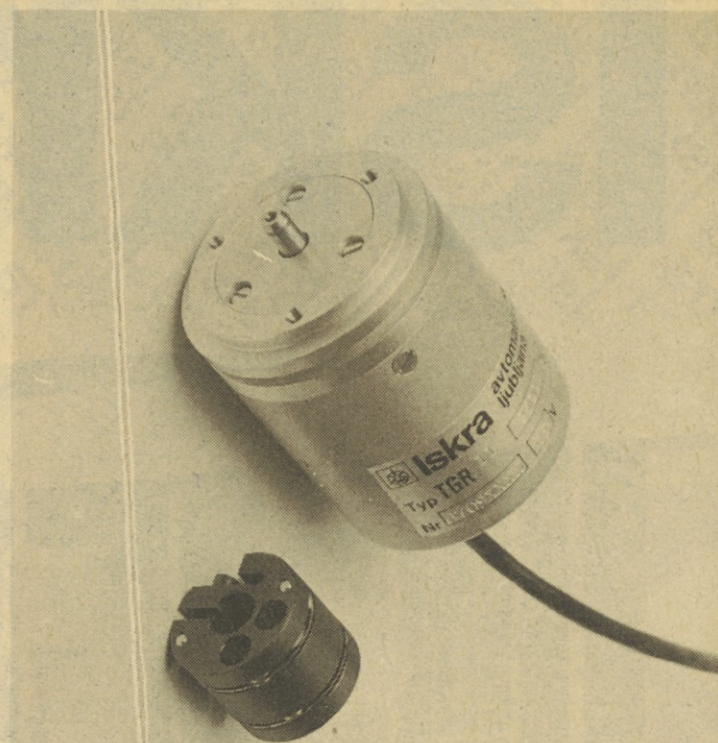
V Avtomatiki smo se v okviru projekta avtomatizacije strojegradnje lotili razvoja linearnih merilnih letev in rotacijskih merilnih dajalnikov. Po predhodnih komercialno-tehničnih raziskavah, smo se odločili za družino optoelektričnih inkrementnih merilnih dajalnikov, katerih razvoj je potekal v sodelovanju z domačimi in tujimi znanstveno-raziskovalnimi institucijami. Razvoj in proizvodnja merilnih letev, v proizvodnji na Savski cesti sta dva tipa — TGM 0111 in TGM 0113, pomenijo za omenjeno temeljno organizacijo velik napredek v tehnološkem smislu, saj je za obvladovanje proizvodnje potrebno znanje finomehanike, fotolitografije, optoelektronike, metrologije in elektronike. Precejšnja pozornost pa so namenili tudi kontroli kvalitete do vhodnega materiala (steklo), dajalnikov, ki morajo do potankosti ustrezati deklariranim parametrom, kakor tudi končnim izdelkom (laserse tehnike).

Linearni merilni dajalniki

Linearne merilne dejalnike uporabljamo na orodnih in merilnih strojih ter na pozicionirnih napravah za merjenje pomikov. Osnovni tehnični lastnosti že omenjenih tipov sta; največja razločljivost 0,001 mm in merilne dolžine do 2220 mm za tip TGM 0111, ter do 1120 mm za TGM 0113. In kaj nam ponujajo novega v razvoju?

Novo izvedenko merilnega dajalnika TGM 0114, ki je prav tako namenjena za uporabo na orodnih in merilnih strojih ter drugih pozicioniranih napravah, vendar z bistvenimi izboljšavami v segmentu natančnosti, ločljivosti in dinamični lastnosti naprave. Tako je doseženi način odčitavanja na osnovni fotodiode in tranzistorjev zamenjan s sončnimi celicami in žarnico kot izvorom svetlobe, kar pomeni, da so signali kvalitetnejši, razločljivost in hitrost merjenja (45/min) pa večja. Novost je tudi v načinu vodenja čitalne glave, ki je vodena v sami letvi in s tem neodvisna od ravnosti vodil stroja oz. naprave, na katerega se vgradi. Ta način torej dopušča več možnosti za vgradnjo,

Rotacijski dajalnik

torej večjo fleksibilnost dajalnika, ne da bi bila pri tem zmanjšana natančnost merjenja. Še en podatek je izredno pomemben; merilna dolžina se lahko giblje v razponu od 220 do 3220 mm.

Kot nam je povedal vodja Razvojnega sektorja, Štefan Kuzma, so prototipi TGM 0114 narejeni in so trenutno v fazi testiranja. Glede na potrebe tržišč takozvanega kot zahodnega, po tem, tržno izredno zanimivem in konkurenčnem izdelku, bodo v TOZD TELA vložili vse napore, da bodo omenjeni merilni dajalnik s pripadajočo tehnologijo plasirali v redno proizvodnjo predvidoma še v letošnjem letu. Morda

bi veljalo dodati še to, da je razvoj tega izdelka zahteval veliko znanja in spretnosti pri uveljavitvi rešitev, ki še niso bile patentirane, po drugi strani pa predstavljajo novost — izboljšavo v primerjavi z že znanimi dajalniki redkih, a po kvaliteti uveljavljenih svetovnih proizvajalk.

Rotacijski dajalniki

Že po znani izvedbi rotacijskih merilnih dajalnikov TGR 10 in TGR 11, ki jih uporabljamo za precizno merjenje kotov, pozicij in vrtilne hitrosti se dopolnjujeta z novim izdelkom — miniaturnim inkrementnim rotacijskim dajalnikom TGR 22.

Nove osnove za povračilo materialnih stroškov in prejemkov iz SSP po DD

V Uradnem listu SRS št. 32 z dne 15. 9. 1988 sta objavljena povprečna osebna dohodka v gospodarstvu SRS in SFRJ zadnjega četrtletja:

- OD gospodarstvo SRS IV. — VI. 1988 je 512.229 din
- OD gospodarstvo SFRJ IV. — VI. 1988 je 326.392 din

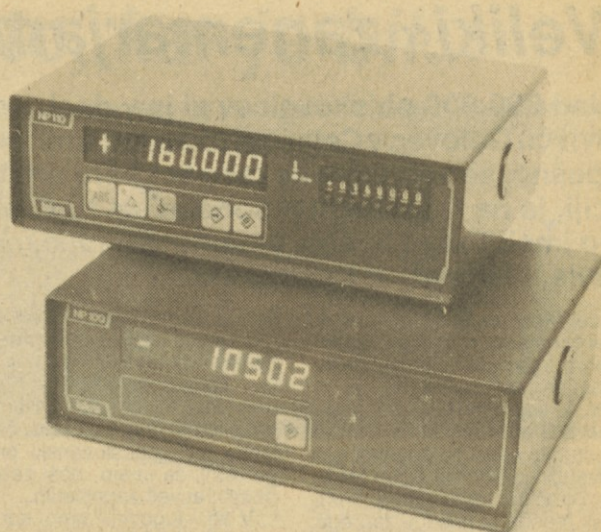
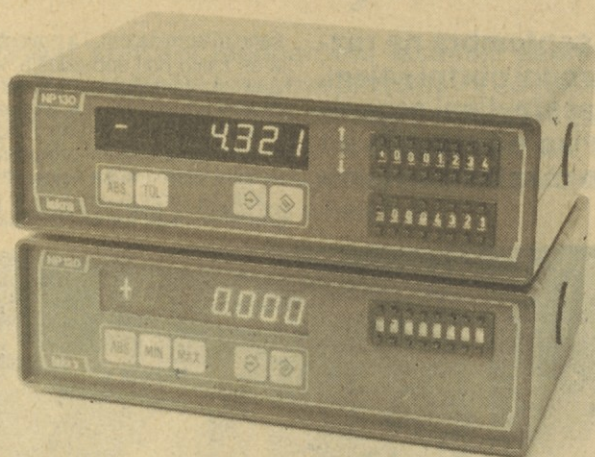
Po določilih Družbenega dogovora je tako možno obračunavati celo dnevno največ v višini 26.111 din (8% od OD gospodarstva SFRJ).

Povprečni OD gospodarstva SRS je po določilih Družbenega dogovora osnova za izračun prejemkov iz Sklada skupne porabe. Ker je v DO naveden kot osnova povprečni OD SRS po periodičnem obračunu, v računa OZD pa uporablja kot osnovo zadnje trimesečje (ne povprečje je celega obdobja periodičnega obračuna) bi morali osnovo precizneje določiti tudi v svojih samoupravnih aktih.

Povprečni OD gospodarstva SRS v I. — VI. 1988 je 479.971 din. Življenjski stroški ki v avgustu so bili višji za 10,4% od julijskih.

Indeks povečanja življenjskih stroškov v SFRJ v prvih osmih mesecih letos v primerjavi s povprečjem preteklega leta je 217,6% oz. 223,9 v SRS. (UR. l. SFRJ št. 53/88).

Jožica Starčič

Enoosni merilni prikazovalnik

Čeprav je njegova osnovna uporaba še vedno opredeljena kot element avtomatizacije za merjenje zasukov, pa je področje njegove uporabe dosti širše v primerjavi z dajalnikoma TGR 10 in TGR 11 (avtomatizacija v industriji, birotehniki, avtomobilski industriji, robotiki itd.).

Že samo ime pove, da je izdelek miniaturni, z vsega skupaj 22 mm premera. Ena od najpomembnejših zahtev, ki se glede na namembnost pojavlja pri rotacijskem dajalniku, je zahteva po povišanem temperaturnem območju delovanja, ki je pri omenjenem izdelku opredeljena z razponom od -40°C do 85°C . Novost, ki jo prinaša izdelek, je tudi delilni raster, narejen iz nerjavečega jekla, debeline od 0,03 do 0,1 mm, ki je nadomestil stekleni disk. Elektronska vezja so izdelana v SMD tehniki, miniaturnost izdelka pa je pogojevala senzorje v čip izvedbi z direktnim bondiranjem na tiskana vezja. Prototip TGR 22 je že izdelan in testiran. Njegova široka uporaba pa zahteva avtomatizirano proizvodnjo in vgradnjo najmodernejših elementov, torej temeljito pripravo tehnologije in proizvodnje. Po ocenah naj bi bil razvoj tega izdelka zaključen do konca letošnjega leta.

Družina enoosnih merilnih prikazovalnikov NP 100

Omenjena družina tako imenovanih merilnih pozicij v proizvodnem programu TOZD TELA zamenjuje dosedanje izvedenke NP 37. Izdelek, z razvojem katerega so pričeli v začetku letošnjega leta, je bil razvit v izredno hitrem času, danes pa se, glede na funkcije že proizvaja v štirih izvedbah. In sicer: NP 100 in NP 110 sta v osnovi namenjena za uporabo v strojogradnji (z merilno letvijo ali rotacijskim dajalnikom), medtem ko sta NP 120 in NP 130 namenjena v kombinaciji z digitalnim komparatorjem merilno kontrolni tehniki. Ne glede na po-

trebe domačega trga, potekajo dogovori tudi s tujimi partnerji glede možnosti plasiranja na zahodna tržišča, za kar imajo poleg kvalitete izdelka tudi vse možnosti. Ravno v tem času pridobivajo ustrezne (VDE) ateste, ki so potrebni za vstop na tržišče.

Merilna tehnika

Čeprav je digitalni komparator TGD na tržišču že poznan, ga glede na izboljšave, ki so jih pripravili v Razvojnem sektorju TOZD TELA, lahko uvrstimo med novosti. Omenjena naprava skupaj z merilnimi kazalniki NP in numeričnimi na-

pravami služi za merjenje in pozicioniranje. Preko prikazalnika se lahko poveže tudi z računalnikom, ki izmerjene rezultate, ustrezno zahtevam uporabnika, prikazuje, izračuna ali izpisuje in vodi statistiko. Nova izvedenka TGD 25 — 10 je doživela spremembe predvsem v mehanskem delu (ves elektronski del se sedaj nahaja v ohišju), izboljšano pa je tudi vodenje tipa ter spremenjen odjemni del. V proizvodnji je takojimenovala nulta serija, izdelek pa bo namenjen v izvoz.

Kaj lahko zapišemo za zaključek? V TOZD TELA in njenem Razvojnem sektorju se zavedajo, da sedanje razmere narekujejo predvsem hitro prilagajanje tržišču.

s proizvodnjo tržno zanimivih izdelkov, katerih osvajanje pa je brez uspešnega razvojnega dela nemogoče. Številne naloge kljub pomanjkanju ustreznega, strokovnega kadra dokaj uspešno rešujejo, saj predstavlja njihovi izdelki, ki so že vpeljeni v proizvodnjo čez 60% finančne realizacije temeljne organizacije. V zadnjem času pa dajejo vse večji poudarek raziskavam in seznanjanju tržišča z izdelki, saj kot ugotavljajo domači uporabniki ne znajo optimalno izkoristiti vseh možnih variant in aplikacij ponujenih naprav v smeri vse večje avtomatizacije industrijskih procesov.

Š. D.

Digitalni komparator skupaj z merilnim kazalnikom NP 110

»Veliki« zanemarjamo konkurenco obrtnikov

Nad 230.000 obiskovalcev si je v dneh od 9. do 18. septembra na razstavišču Golovec v Celju ogledalo letošnji že 21. mednarodni obrtni sejem. Uspešno, še vedno pa ne tako kot bi to pristajalo naši sestavljeni organizaciji, je na tej prireditvi sodelovala tudi Iskra. Za razliko od minulih let smo imeli tokrat le eno, skupno stojnico, na njej pa so razstavljale Iskra Servis, Elementi in Kibernetika.

O celjskem mednarodnem obrtniškem sejmu morda najprej podatek, ki smo ga našli v Sejemskih informacijah za novinarje. Kot je znano, je sejem obiskal tudi predsednik ZIS-a Branko Mikulič ter se med drugim sešel na pogovor tudi s slovenskimi obrtniki. Kljub nekaterim »vročim« vprašanjem, predsednik menda ni prišel v zadrego, priznal pa je, kot piše Informator, da se mu je to zgodilo na nedavnem razgovoru z generalnim sekretarjem madžarske KP Karolyem Grossom. Predsednik Mikulič se je namreč pred madžarskim partijskim voditeljem želel pobahati, da imajo lahko pri nas obrtniki »celo« do deset zaposlenih, sapo pa mu je zelo, ko mu je sogovornik priznal, da imajo lahko na Madžarskem zasebniki tudi do 100 (beri sto) zaposlenih. Tudi real-socializem ni več tisto, kar je bil...

No, po Mednarodnem obrtniškem sejmu sodeč pa naši obrtniki kljub tako majhnemu številu zaposlenih niso ne finančni reveži še manj pa skupina ljudi, ki skuša v proizvodnih vrzelih med t.i. velikimi podjetji najti kos kruha za sebe in druge. Sejem v Celju, namreč tisti v pokritih dvoranah, ne pa »Ponte Rosso« na prostem, je pokazal, ali

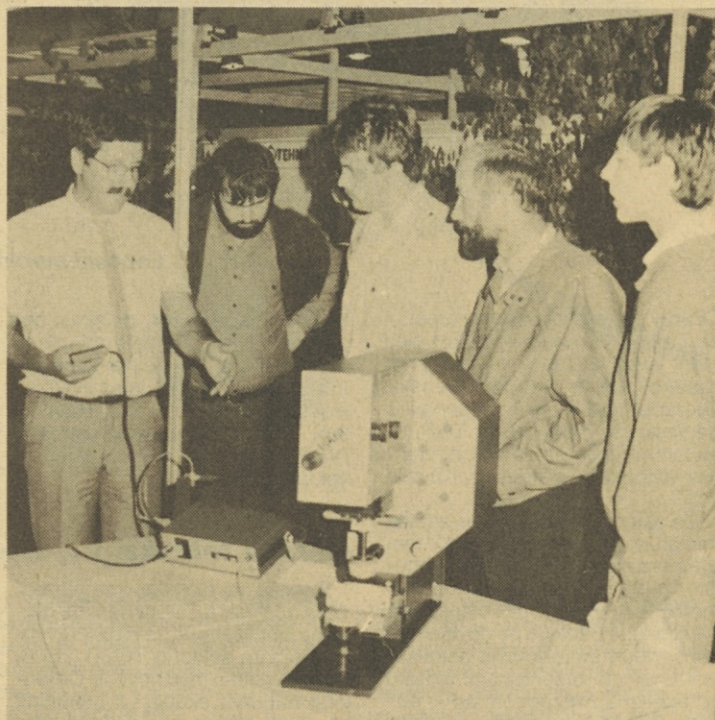
še bolj rečeno opozoril marsikatero dremajočo »veliko« tovarno, da bo imela v kratkem, če je že nima veliko konkurenco tudi v bližnjem obrtniku. In če razmišljamo še nekoliko naprej: kaj bi bilo, če bi se lahko tudi jugoslovanski premier pohvalil, da imajo naši zasebniki desetkrat več zaposlenih...

V tej »Jugovini« smo, kot kaže, vsi ZA tržišče, toda za tržišče BREZ konkurence...

Zdaj pa k sejmu. Osnovni namen in cilj celjskega sejma že dolgo ni zgolj prikaz dosežkov jugoslovanskega obrtništva, temveč je to samo osnova za navezovanje poslovnih stikov, za sklepanje kooperacijskih odnosov, za prodor na trg. Sejem, ki je ocenjen kot najpomembnejša prireditve obrtništva v Jugoslaviji, je v preteklosti pomembno prispeval k spremembi odnosa do tega dela gospodarstva v naši družbi, ki s prehajanjem — vsaj upajmo — na tržno gospodarstvo pridobiva še poseben pomen. S svojo poslovnostjo želi prispevati k povečanju deleža drobnega gospodarstva oz. obrti v celotnem družbenem proizvodu. O širini ponudbe in možnosti zgovorno govori že uveljavljeno geslo sejma, ki se mu organizatorji niso

sebnim terminalom. Ta novost je bila še toliko bolj dobrodošla, ker je vsak razstavljalet skušal na svoji stojnici predstaviti vse, zato je neke večje sistematičnosti oz. razporenosti posameznih programov z redkimi izjemami na sejmu ni bilo.

Kot že rečeno, smo se v Celju predstavili tudi Iskraši, točneje na-

odrekli tudi letos: »Obrt za vse, vse za obrt«.

Na sejmu je sodelovalo nad 3100 razstavljalcev, ki so se predstavili na skoraj 750 razstavnih in prodajnih prostorih. Prevladovali so slovenski razstavljalci, vendar pa je bilo opaziti, da je letos poraslo tudi zanimanje razstavljalcev v drugih republikah. Le-ti so se predstavili na 129 razstavnih mestih, medtem ko so bili razstavljalci iz tujine na 23. Poleg obrtniških združenj in zadrug iz Slovenije in Jugoslavije, industrijskih in trgovskih delovnih organizacij, pogodbenih organizacij in temeljnih organizacij kooperantov, je bilo letos izrazito večje zanimanje obrtnikov za samostojen nastop. Tudi to je potrditev poslovnega interesa in možnosti za njegovo uresničitev.

Razveseljivo je, da so organizatorji letos namenili izredno pozornost omogočanju poslovnosti. Če bi imeli to za novost, je bila poleg nje novost tudi to, da so se med sejmom zvrstili posamezni poslovni dnevi skupin razstavljalcev.

Spominjamo se še problemov, ki so jih imeli nekateri razstavljalci v minulih letih, predvsem zaradi utujenih prostorov in tudi začasnih in provizoričnih objektov. Ta problem je letos premostila nova dvorana s 3400 kvadratnih metrov površin.

Prijetno novost letošnjega sejma je bila tudi izredno dobro organizirana informacijska služba s po-

še tri delovne organizacije — Servis, Kibernetika in Elementi. Osnovni namen udeležbe na sejmu je bil ta, da prikažemo, kaj v teh treh kolektivih proizvajajo za potrebe drobnega gospodarstva. Serviserji so razstavili rezervne dele za vsa svoja štiri produktna področja, torej za telefonijo, varilno tehniko, akustiko, ERO in gospodinjne aparate. Izstopali so tudi štirje izdelki iz njihovega proizvodnega programa, in sicer delilni omarici, zatem logični adapter za prikaz stanja v osciloskopu in elektronsko stabilizirani regulacijski usmernik. Serviserji so številnim obiskovalcem predstavili tudi izredno kakovostno servisno dokumentacijo s področja električnih ročnih orodij.

Mnogo zanimanja sta vzbudila tudi izdelka Kibernetike, in sicer naprava za tiskanje s tamponom TT 100 in prenosna naprava za doziranje DN 2.

Elementi so tokrat sodelovali na sejmu, Celju drugič. Predstavili so program magnetov, žičnih uporov ter keramičnih materialov, varistrov in prenapetostne zaščite. Glavni poudarek so dali prikazu magnetnih materialov iz redkih zemelj z visoko energijsko močjo. S povečano proizvodnjo začena tovarna magnetov letošnjo jesen.

Lado Drobež

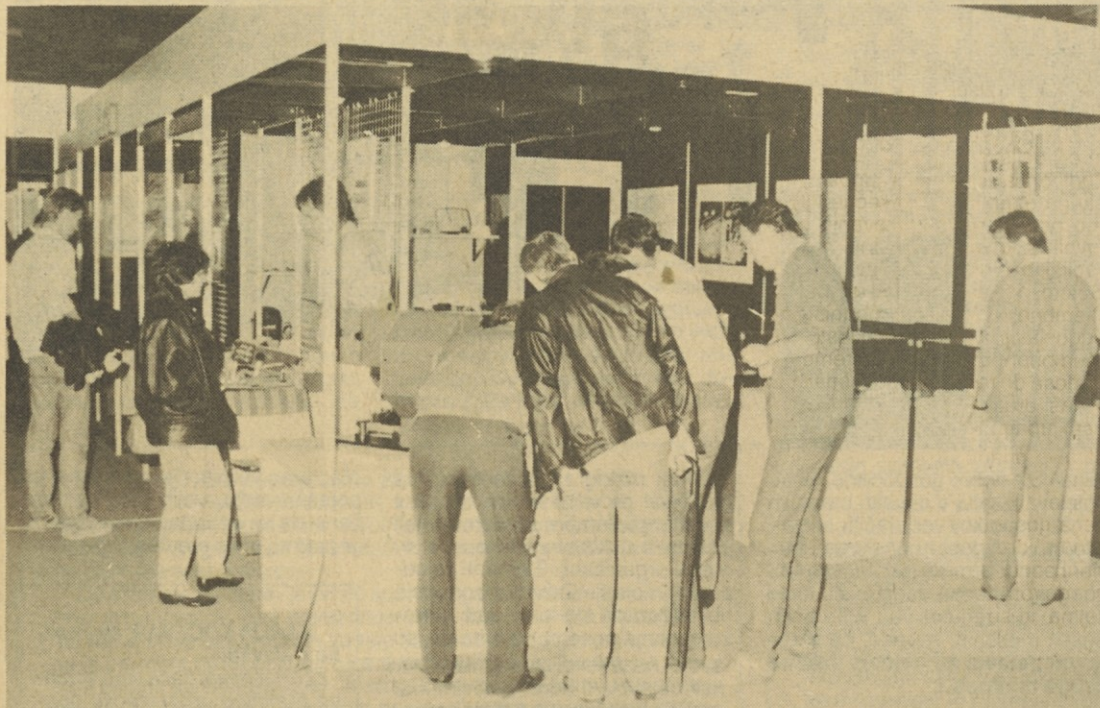

Tudi Velesejem ni več to, kar je bil...

Pravkar končani mednarodni jesenski zagrebški velesejem, največja tovrstna prireditel v Jugoslaviji, je zbral razstavljalce iz 75 držav s petih celin. Skupno se je predstavilo 3.155 razstavljalcev, od tega 2.105 domačih. Iskrena stojnica je bila v tradicionalnem sejmskem prostoru v hali 8 A.

Nedvomno je ostal mednarodni jesenski zagrebški velesejem za Iskro edina splošna sejemska prireditel, ki se je še udeležujemo, saj

In kaj smo tokrat predstavili skoraj 400.000 obiskovalcem? Stojnica je bila izredno velika, saj je merila kar 250 kvadratnih metrov, na

njej pa so se predstavile tele delovne organizacije oz. dejavnosti: široka potrošnja, Kibernetika, Telematika, Avtomatika, Zmaj Električna ročna orodja. Če smo nekoliko nesrami, lahko zapišemo, da nam na ta velesejem sploh ne bi bilo treba priti, kajti to, kar smo razstavljali, seveda z redkimi izjemami, so Zagrebčani in gostje od drugo videli že lani...

Redke izjeme so predstavili Elektromotorji, Stikala iz Kibernetike, Avtomatika, Horjul in morda še kdo.

Še največ zanimanja za Iskro je bilo na zunanji stojnici, kjer sta ERO in Avtomatika prikazovala delovanje električnih ročnih orodij ter rezanje kovin s plazmo.

Kakor koli že: spet lahko zapišemo, da smo imeli lepo stojnico, izdelke pa, kot že rečeno, izpred desetih let. Pač v skladu z vabilom, ki smo ga oglašali v Delu — z nekakšnim črnim spomenikom, nagrobnikom, na katerem smo ponovno ovekovečili ZNANJE ZA PRIHODNOST.

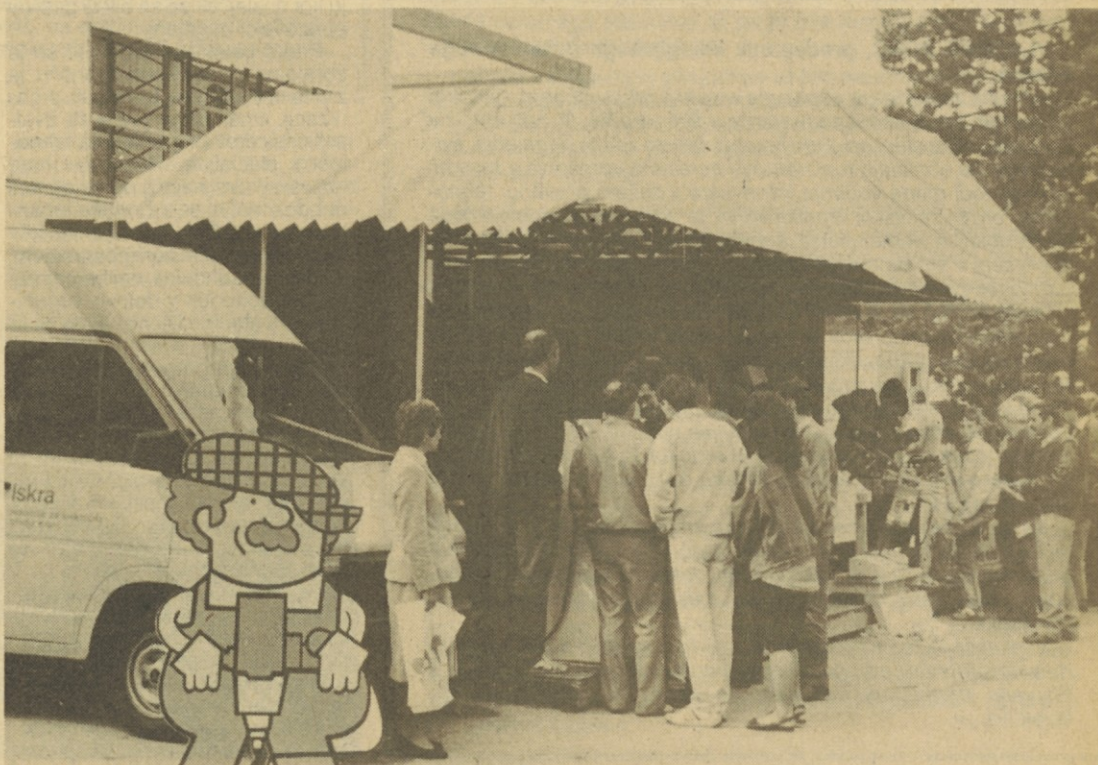
Bo pa, kot obljublajo v Marketingu, na bližnji Sodobni elektroniki boljše!

Lado Drobež

se je že pred leti izkazalo, da lahko s takšnim proizvodnim programom, kot ga imamo, uspešno nastopamo le na specializiranih sejmih, morda z izjemo širokopotrošnega programa. Na tujem sta takšna bolj splošna sejma le še v Leipzigu in Brnu, znameniti hannoverski sejem pa je tako ali tako »sejem sejmov«, torej zbir specializiranih prireditel.

Bolj kot prikazovanje naših izdelkov, je zagrebški velesejem pomemben za Iskro predvsem zaradi stikov s poslovnimi partnerji. To je dokazal tudi tokratni velesejem, ko je našo stojnico obiskalo na desetine partnerjev — proizvodnih in tržnih, medtem ko so se »navadni« obiskovalci bolj sprehodili ob naši izredno lepi stojnici.

Pri vsem tem je zanimivo, hkrati pa tudi dokaz, da je bila Iskrena usmeritev na specializirane sejme pravilna, to, da je med obiskovalci največ zanimanja vzbudil bolj profesionalni Iskrin proizvodni program, šolarji pa so se seveda raje (ali izključno) ustavljali le pred televizorji. Nič novega ne bomo povedali, če zapišemo, da je Iskrino stojnico obiskalo tudi izredno veliko Iskrašev...

Protest delavcev tudi v Kondenzatorjih

Nizki osebni dohodki, nezadovoljstvo z novim normiranjem, ob notranjih slabostih kolektiva in splošnih razmerah v družbi, sta bila glavna vzroka nedavno izsiljenega sestanka delavcev v semiških Kondenzatorjih.

druženopolitičnih organizacij in organov, kjer je vodstvo temeljnih in delovne organizacije ugotovilo, da delavci postavljajo zahteve, ki

Časopisi so iz dneva v dan bolj polni člankov o protestih delavcev, izsiljenih sestankih in stavkah. Nedvomno je to posledica vse večjega nezadovoljstva ljudi s trenutnimi razmerami, predvsem pa nezaupanja, da se stvari ne dajo drugače spremeniti ali izboljšati, kot »na silo« na izrednih zborih. Kot rdeča nit se pri vseh protestih vleče nezadovoljstvo z osebnimi dohodki, saj se z zasluzki, ki jih prejemale nekateri delavci, pri tako velikem in hitrem porastu cen in življenjskih stroškov, ne da več živeti.

Tudi za semiške Kondenzatorje lahko trdimo, da je osnovni razlog za nezadovoljstvo delavcev izkazano skozi nedavno prekinitev dela oziroma izsiljene zbere delavcev, njihov ogrožen življenjski standard. Delavci ne morejo razumeti (kar je logično), da za več dela dobijo manj plačila. S tem, da so v prvem polletju letošnjega leta dobro poslovali, brez izgube in z nadpovprečno akumulativnostjo, je bil minimalni osebni dohodek celih 26 starih milijonov. V trenutku, ko so se delavci zbrali na izrednem zboru, še ni bilo možno (po besedah poslovnih delavcev v semiški Iskri) sporočiti kakšne so možnosti za dvig višine osebnih dohodkov za mesec avgust, s katero bi vsaj nekoliko zmanjšali vse večji razkorak med visokim porastom življenjskih stroškov in padanjem realnih osebnih dohodkov. Kajti po zakonu o omejevanju osebnih dohodkov, ki je kot je vsesplošno znano nestimu-

lativen za dobre gospodarje, lahko kolektiv izplača v devetih mesecih le 132 odstotkov več plačila, kot je v enakem obdobju lanskega leta. Ker pa so v semiški Iskri lansko leto osebne dohodke zadrževali, letos niso mogli izplačati več, kot v prvih šestih mesecih, seveda, **če strokovni delavci ne najdejo kakšne druge možnosti.**

Drugi razlog za nezadovoljstvo delavcev pa je bil v tem, da so v začetku septembra v tovarni začeli postopek usklajevanja norm v temeljni organizaciji Elementi za odpravo motenj. Zaradi nepopolne obveščenosti oziroma tudi nerazumevanja novega normiranja, so svoje nezadovoljstvo izražali tudi tisti delavci, ki bodo z novimi normativi objektivno v boljšem položaju kot doslej, ali pa so bili le pasivni opazovalci dogajanja.

Preko petsto delavcev, ki se je zbralo na tovarniškem dvorišču, je zahtevalo ukinitve temeljnih organizacij, zmanjšanje režije za dvajset odstotkov in povečanje tehnološke discipline. Razmerje med najvišjimi in najnižjimi osebnimi dohodki naj bi se v bodoče zmanjšalo na 1:3. Čeprav so prejemi v tovarni nad občinskim povprečjem, so delavci zahtevali, naj bo najnižji osebni dohodek v delovni organizaciji 45 starih milijonov in da se to takoj uresniči.

Poleg tega pa so delavci jasno izrazili nezaupanje v vodstvo delovne organizacije in vodstvo občinske druženopolitične skupnosti. Menili so, da sedanje vodstvo ni sposobno izboljšati razmer oziroma, da mora odstopiti, v kolikor v postavljenem roku ne izpolni zahtev delavcev. Kot organ (namesto stavekovnega odbora), ki naj bi v nadaljevanju zastopal interese delavcev, so le ti zadolžili predsedstvo konference osnovnih organizacij sindikata in delovni organizaciji.

V nadaljevanju dogajanja je potekalo vse že po ustaljenem redu: vrstili so se izredni sestanki vodstva, druženopolitične skupnosti,

niso uresničljive, da so vodstva pri pojasnjevanju svojih stališč osamljena, da je nezaupanje vse večje in je zato sklenilo predlagati svoj ods-

MARIJA KOČEVAR, montažna delavka:

Že kar nekaj časa smo vodstvo temeljne organizacije opozarjali na naše težave, predvsem pa s porazno organizacijo dela, pa nas ni jemalo, kot vse kaže, dovolj resno. Da ne bo kdo mislil, da smo kar tako šli ven na dvorišče. Že večkrat smo probleme predstavili na izvršnih odborih sindikata, pa tudi na delavskem svetu. Sama sem bila tudi namestnik predsednika delavskega sveta, zato lahko rečem, da smo stvari skušali rešiti tudi po samoupravni poti. Ampak brez uspeha. Olja na ogenj pa je priložilo novo normiranje, predvsem pa neinformiranje o višini sedanjega izplačila, saj v takšni neizvesni situaciji več nismo mogli čakati.

Upam, da se bo v bodoče kaj spremenilo. Osebni dohodki so res višji, toda delavci se bojijo, kaj bo drugi mesec in če ne bodo takšni kot pričakujejo, pravijo, da bodo spet zunaj. Upam pa tudi, da se bo tudi vodstvo naše temeljne bolj zavedalo nastale situacije in bolj odgovorno nastopilo pri reševanju naših težav, predvsem pa nekaj naredilo na področju organizacije našega dela.

VLADIMIR ZORC, predsednik kolegijskega poslovnega organa:

»Vzroke za nedavna dogajanja v tovarni lahko iščemo v jasnem in vsesplošnem kaotičnem stanju v širši družbi. In naš kolektiv vsekakor ni ne slep, ne gluha, ne občutljiv za vsa ta dogajanja. Poleg tega pa obstajajo tudi notranja neresena vprašanja v tovarni, seveda tudi glede vodenja, predvsem v širšem pomenu: tehnološko, organizacijsko, izpolnjevanje in zahtevanje izpolnjevanja obveznosti in pomanjkanje sankcij za neodgovorno delovanje, predvsem v smislu neizpolnjevanja obveznosti in dolžnosti. To je tudi vzrok za nezaupanje, ki je prisotno na vseh nivojih v tovarni.

Nesporo je, da je nekaj ljudi pri nas socialno ogroženih, je pa tudi nekaj posameznikov, ki ogroženost pretirano poudarjajo. Zato bi bila v nastali situaciji boljša rešitev, da bi s pametno in organizirano dejavnostjo pomagali socialno ogroženim delavcem, ne pa, da so se pojavile neodgovorne akcije, ki zmanjšujejo proizvodnjo, vnašajo nered in zastrupljajo nadaljnje odnose. Zato tudi mislim, da ni bil vzrok zadnjih dogodkov nezadovoljstvo z osebnimi dohodki, katere smo vedno izplačevali take, kot smo bili sposobni in kot smo jih zaslužili.

So pa ti dogodki za nas tudi neke vrste namig, da je potrebno nekaj narediti tudi na področju medsebojnih odnosov, predvsem pa na spoštovanju zakonitosti, norm, notranjih predpisov in dogovorov. Kajti brez doslednosti se tudi stanje v tovarni ne bo izboljšalo.

Vsekakor pa to ne bo mogoče narediti v sedmih dneh, kot so to delavci zahtevali, pač pa bo potrebno nekaj mesecev, seveda z bistveno drugačnim odnosom do sebe, do sodelavcev, do kolektiva...«

RADIOVOJ VRLINIČ, predsednik delavskega sveta v delovni organizaciji:

»Ob nastalih razmerah smo imeli izredno sejo delavskega sveta, že zaradi tega, ker je vodstvo ponudilo svoj odstop, ki smo ga obravnavali, sprejeli pa ne, saj v nastali situaciji to tudi ni bilo sprejemljivo. Delavci bi morali ob tej zahtevi nastopiti bolj konkretno in argumentirano.

Sicer se strinjam, da je informiranje pri nas zatajilo, toda bolj pomembno bi bilo, da enkrat bolj konkretno in poglobljeno spregovorimo in ločimo — kaj je poslovna politika, kaj je stvar samoupravnih organov, kdo ima vpliv na kaj itd.

Mislim, da se bo po preteklih dogodkih v našem kolektivu marsikaj spremenilo in bolj upoštevalo delavca. Samoupravne poti so zatajile in če nočemo, da se protesti delavcev ponovijo, bomo morali te poti v bodoče prav gotovo bolj upoštevati.

Na drugi strani pa se moramo vprašati tudi po sami »zrelosti« vseh teh dogodkov, ki so bili spontani, neorganizirani in nepravilni. Če bi bili organizirani, bi verjetno zajeli večji krog ljudi, s pravicami in pametnim dogovarjanjem pa bi marsikatero zagato vsekakor hitreje rešili.«

top ter uvedbo ukrepov družbenega varstva, ki naj bi pripomogel k hitrejši in temeljitejši odpravi notrajnih slabosti, ki se vlečejo še iz preteklosti, dosedanjih poskusi urejanja razmer pa niso bili dovolj učinkoviti.

Med tem časom so našli tudi možnosti za povečanje osebnega dohodka, ki so ga zvišali za 35 odstotkov, na to povišano osnovo pa dodali še trinajst odstotkov, kateri se v naslednjem mesecu ponovno izračunava zaradi dovoljene mase sredstev za osebne dohodke. Za

lavci, ki imajo bodisi polovičen delovni čas, bodisi pa so bili na dopustu, porodniški ali bolniški).

Zbore delovnih ljudi v sredini septembra so zaključili s formalno potrditvijo stališč sindikalnega predsedstva, vendar če ocenjujemo dejansko razploženje večine delavcev, ki so se vključili v razpravo, lahko ugotovimo, da so le ti še vedno nezadovoljni z višino sedaj veljavnega najnižjega osebnega dohodka (325 tisoč dinarjev), z raz-

CVETKA ŠTICL, pocinjevalka žic:

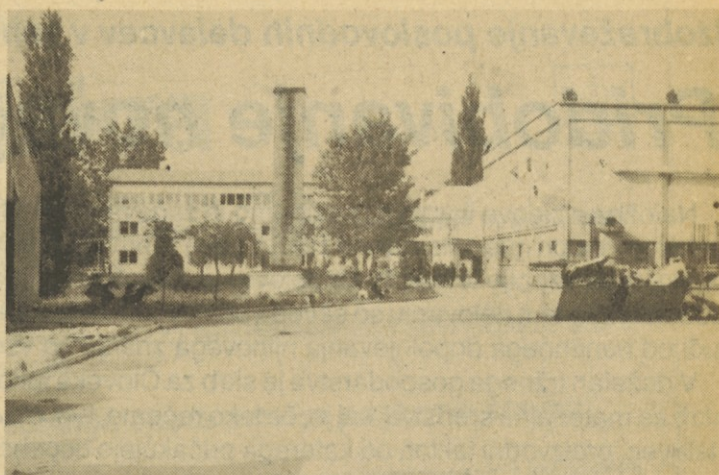
»S takšnimi osebnimi dohodki, kot smo jih imeli, je bilo težko preživeti, potem pa so nam obljubljali še višje norme in ljudem je prekipelo. Poleg tega pa je za nastale dogodke kriva tudi premajhna obveščena delavcev.

Do protesta delavcev je prišlo spontano, ni bilo nobenega vodje, brez organizacije. Tudi povezanost med delavci ni bila najboljša, saj nekaj časa sploh nismo vedele kaj se zunaj dogaja. Marsikdo se je protesta udeležil zgolj zaradi radovednosti. Mislim, da je v naši tovarni kar nekaj takšnih, ki se ne zavedajo, da morajo delati in da lahko s trudom in presežkom norme do neke mere dobro zaslužijo. Morda so bili slednji tudi najbolj glasni na dvorišču.

Po vseh teh razpravah in zastojih, pa delo normalno poteka in mislim, da bomo s pridnostjo in zavzetostjo za delo lahko popravili zamujeno.«

informacijo povejmo, da je sedaj povprečni osebni dohodek v tovarni okrog 670 tisoč in da je po poročilu o dejanskih izplačilih na novih osnovah, le štiri odstotke delavcev dobilo v tem mesecu manj kot 450 tisoč dinarjev (pa še to so bili de-

merjem med najvišjim in najnižjim osebnim dohodkom (4,3:1), z odločitvijo, da se z usklajevanjem norm nadaljuje in z neprizadevnostjo režijskih delavcev (strokovni in vodstveni kader) pri reševanju sedanjih problemov pri delu.

Naj zaključimo poročilo o preteklih semiških dogajanjih še z delovnim sestankom vodstva DO in TOZD z družbenim pravobranilcem samoupravljanja, kjer so ugotovili, da dogajanja sicer predstavljajo motnje v samoupravnem in ekonomskem okviru, ni pa primereno, da jih rešujejo z ukrepom družbenega varstva, pač pa po normalnih samoupravnih poti v skladu z možnostmi in pristojnostmi, ki jih omogočajo samoupravni akti (sklepčnost okrog tega postopka na sestanku ni bila popolna).

V nadaljevanju so tudi poudarili, da bo pri odpravi notranjih slabosti (slabo delo in disciplina, dosledno izvajanje sprejetih sklepov...) po-

trebna dosti večja podpora samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij v kolektivu, poleg tega pa je potrebno na osnovi natančne analize odprtih problemov in težav izdelati in sprejeti ukrepe sanacijskega programa.

Tako! Delavci so do neke mere »pošteni«, toda kot je čutili iz razprav (nekateri niso hoteli dajati izjav!) ne popolnoma. Kako pa se bodo stvari odvijale v Kondenzatorjih v naslednjih mesecih, kaj bo z razpoloženjem, zaupanjem in zadovoljstvom delavcev, pa za sedaj mi vsekakor ne moremo predvidevati. Je pa to nedvomno odvisno od marsičesa in marsikoga...!

Vesna Žunič

JOŽE KOČEVAR, predsednik konference sindikata v delovni organizaciji:

»Napaka je bila, da je bilo vse skupaj neorganizirano in nepravilno, zato smo se tudi odločili, da bo predsedstvo sindikata prevzelo nase odgovornost neke vrste stavkovnega odbora, ki bo skušal najti ustrezne odgovore na postavljene zahteve delavcev, se dogovarjal in povedal svoje stališče pri postavljenih zahtevah delavcev. Bili smo postavljeni pred veliko dilemo, ali so te zahteve odraz celotnega kolektiva, ali pa je bila množica ljudi na tovarniškem dvorišču le zavedena.

Nekatere točke od šestih zahtev so bile res strokovnega značaja, točka, ki pa je zajemala zahtevo po odstopu vodstva, ni odsevala kot smo ugotovili, mnenja celotnega kolektiva, pač pa le mnenje nekaterih razburjenih posameznikov, zato smo tudi to zahtevo v nadaljevanju umaknili.

Mislim pa, da je zatajilo informiranje, saj bi morali delavci o prizadevanjih okrog dviga osebnih dohodkov, vsekakor obvestiti, saj smo to tudi pričakovali. Morda bi bilo v bodoče učinkovito, da bi sindikat v začetku meseca zahteval od strokovnih služb vsaj okvirne informacije o dogajanjih na področju osebnih dohodkov in o tem, proti obveščal delavce.

Ob vseh teh dogajanjih pa se je izkazalo, da smo kot sindikalna organizacija ostali z delavci, saj so le ti vanjo zaupali, ji predali vloge, zaščitnice in posrednice, od nje pa pričakovali ustrezne rešitve. To se je pokazalo tudi v stališčih sindikata, ki so bila na vseh zbiorih delovnih ljudi potrjena. Je pa to šele začetek dela, saj se bomo morali, kot sindikalna organizacija veliko bolj potruditi, da bomo popravili skrhane medsebojne odnose v tovarni in vzpostavili zaupanje, ki je v tej tovarni nekaj že bilo. Predvsem pa se bomo morali še bolj jasno dogovoriti, zakaj je do teh dogodkov prišlo, saj je bila med drugim storjena velika škoda, predvsem zaradi izpada proizvodnje. Zato bomo morali v tem mesecu vsi kar dobro poprijeti za delo, da bomo nadomestili izgubljeno, saj bi bila velika škoda, da se v septembru mesecu proizvodnja zmanjša za petnajst odstotkov (kot kažejo zadnji podatki). Zato nedvomno je naša prva naloga, da obrzimo raven proizvodnje takšen, kot je bil v preteklih mesecih.«

Izobraževanje poslovnih delavcev v zahodni Evropi

Pridobivanje novega znanja ne sme biti

Naložbe v zidove in stroje razumemo in zagovarjamo. Naložbe v znanje ključnih sodelavcev pa pri nas ostajajo, na žalost, zgolj izjema. Zavedam o se tudi, da uspešnost in obstoj organizacije temeljita na delovanju v svetovnem gospodarskem prostoru. Prvi udeleženci v tem delovanju so seveda poslovni delavci, katerih uspešnost je odvisna tudi od nenehnega dopolnjevanja njihovega znanja na vseh področjih.

V deželah tržnega gospodarstva je skrb za Človeka tako velika, če ne celo večja, kot skrb za materialna sredstva, saj je, če tako rečemo, tudi človek predvsem pa poslovni delavec, proizvodni faktor, od katerega pričakujejo uspehe in ne samo uspehe. Zato v zahodni Evropi v tega Človeka pospešeno vlagajo, ga intenzivno usposablajo in dograjujejo, da bi do skrajnosti povečali njegovo učinkovitost. Humanistična izhodišča tega procesa so sicer lahko sporna, toda rezultat tega mehanizma kot vse kaže, ni sporen, kajti kot je potrdila dosedanja praksa, samo z intenzivnim usposabljanjem in dograjevanjem, lahko oblikuješ določen poslovni sloj v nekem narodu, ki je sposoben nenehno odgovarjati pozivu tehnološkega razvoja in napredka.

Kaj pa mi? Ali se zavedamo pomena izobraževanja, posebno pa dopolnjevanja znanja poslovnih delavcev?

Na slednje bi lahko odgovorili na kratko: končno da! In to prav v Iskri, saj je le-ta prva gospodarska organizacija v Jugoslaviji, ki je zmogla pripraviti lastno šolo za dopolnilno strokovno izobraževanje svojih sodelavcev. Zamisel o Iskrini poslovni šoli izhaja prav iz spoznanja, da znanja naših poslovnih delavcev niso enakovredna znanjem poslovnih delavcev v tujih podjetjih, ki so poslovni partnerji in konkurenti Iskre. To je nedvomno posledica izobraževalnega sistema in nasploh vrednotenja poslovnih znanj pri nas v polpreteklem obdobju.

Poslovna šola, ki te dni poteka za skupino Iskrinih poslovnih delavcev na Ribnem, se po vsebini in poteku v marsičem razlikuje od tradicionalnih oblik izobraževanja, ki pri nas še prevladujejo. Enakovredna je podobnim internim oblikam dopolnilnega strokovnega izobraževanja v dobro urejenih podjetjih v svetu. Poleg tega naj bi našim poslovnim delavcem pomenila neke vrste »filter« za tuje tovrstne oblike izobraževanja na različnih

institucijah, kajti če hočeš slediti intenzivnemu poteku izobraževanja v tujini, moraš tja priti z določeno mero predznanja.

Zato si, preden spregovorimo o poteku Iskrine poslovne šole, oglejmo nekatere oblike dopolnilnega izobraževanja vodilnih delavcev v Evropi, o katerih smo govorili s koordinatorjem Iskrine poslovne šole Mitjo Tavčarjem.

Še vedno vodilni programi MBA

Zmotno je mišljenje, da je v deželah tržne ekonomije dovolj, če diplomiraš na visokošolski ustanovi, kajti končana fakulteta pomeni specializirano izobrazbo na enem področju, ki ni sama po sebi dovolj za opravljanje poslovne funkcije. Vodilni delavec odgovarja za vodenje drugih ljudi, za razporejanje njihovega dela, pa za usmerjanje in nadzorovanje tega dela. Zato je poslovno delo po definiciji multidisciplinarno — interdisciplinarno dejavnost, za katero pred dvema desetletji v svetu sploh ni bilo nobenih šol.

V poznih šestdesetih in zgodnjih sedemdesetih letih pa je v svetu dozorelo spoznanje, da je treba ljudi za ta poklic pripravljati in nenehno usposabljeni. Iz tega so nastali MBA študiji (Master of Business Administration), ki so se med tem razvili v industrijo po celem svetu. Programi MBA postajajo v zadnjem poldrugem desetletju vse bolj priljubljeni. Izvajajo jih v vsaj 850 večini visokošolskih ustanovah po vsem svetu, predvsem v Severni Ameriki in Zahodni Evropi. V Združenih državah Amerike, kjer je največ dokončanih študijev na MBA, se program izvaja večinoma na fakultetah, v Evropi pa manj na visokošolskih ustanovah in več na institucijah. Tu so poznane štiri velike ustanove, ki imajo sloves priznanih evropskih in svetovnih inštitucij na tem področju: IMEDE — Lausanne, IMI — Geneva, London Business School in INSEAD — pri Parizu. Poleg teh pa obstaja še dober duzet uglednih nacionalnih institucij, kot je npr. INSEAD v Barceloni. Nastale so kot nadgradnja okostenelemu univerzitetnemu sistemu, ki ni bil zmožen interdisciplinarnega pristopa na tem področju. Vse te velike ustanove imajo kot svoj hrbtni program MBA.

MBA programi, ki so večinoma enoletni (le ponekod dvoletni) dopolnjujejo znanja opravljene druge stopnje visokošolskega študija z intenzivnim posredovanjem vrste tem, ki jih potrebujejo poslovni delavci v pridobitnih (industrija, trgovina, storitve) in nepridobitnih dejavnostih (državna uprava, šolstvo, zdravstvo ipd.).

Vsebine programov je zelo različna

Tudi znotraj vsake šole imajo udeleženci široko izbiro med ožjimi predmeti. Med obravnavanimi področji so:

1. Informatika in metode za spremljanje gospodarjenja v organizacijah.
2. Vodenje po področjih delovanja organizacije: naložbe, računovodstvo, trženje, proizvodnja.
3. Politika organizacije: strateško upravljanje in vodenje, vodenje na področju kadrov in tehnologij, razvoja in raziskav.
4. Vodenje organizacije v domačem in mednarodnem okolju itd.

Raven vsebine in izvajanja programov preverjajo v splošnem z

Iskra Elementi

Vabimo na seminar o visokoenergetskih magnetih

na osnovi redkih zemelj, itd., ki bo v času Sejma elektronike, 5. 10. 1988 ob 10. v mali sejni dvorani Iskre-PPC, Ljubljana, Trg revolucije 3.

Pričakujemo udeležbo vaših strokovnjakov ter jih prosimo, da pripravijo več tehničnih vprašanj. Ob seminarju bomo podelili tudi prospekte in materiale s področja drugih elementov Iskre.

mag. Murko V., dipl. inž.

Iskra Elementi

TOZD Industrijska elektronika Kostanjevica na Krki

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. Razvijanje novih izdelkov ter aplikativni razvoj

1 delavca za nedoločen čas

Pogoji:

- dipl. inž. elektrotehnike
- 1 leto delovnih izkušenj
- odslužen vojaški rok
- poskusno delo 6 mesecev

Nudimo takoj vseljivo stanovanje, stimulatívno nagrajevanje po rezultatih dela, in zanimivo delo na novih programih. Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na gornji naslov v 8 dneh od dneva objave, o izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

ič samo izjema

merili in postopki, ki veljajo za visokošolski študij. V Združenih državah Amerike bdi nad MBA programi še združenje AACSB. Ostrim zahtevam tega združenja ustreza le 216 od približno osemsto šol z MBA programi.

Izredno strogi kriteriji za sprejem v MBA programe

Pogoji za sprejem v MBA programe so opravljena diploma druge stopnje, tri do štiri leta prakse, odvisno od institucije, in neke vrste psihološki pogoj: biti pripravljen za študij, ki bo eno leto prava »dresura«, kajti nemalokateri udeleženec zaradi skrajne intenzivnosti študija popolnoma odpove, kar potrjuje tudi velik osip udeležencev s teh šol.

Na MBA pa ne prideš samo če imaš fakulteto in seveda denar (študij stane okrog štirideset tisoč dolarjev), pač pa moraš opraviti tudi sprejemni izpit. Večina šol namreč zahteva najprej opravljen enoten GMAT test (Graduate Management Admission Test), ki vsebuje osem poglavij z dvajsetimi do petintridesetimi vprašanji z večimi možnimi odgovori, traja pa približno štiri ure. Opravljati ga je mogoče štirikrat letno in številnih preizkusnih središčih po vsem svetu (nam je najbližji Dunaj). Test ne preverja znanja, temveč zmožnosti na številnih področjih — od kvantitativnega presojanja do sposobnosti izražanja. Na osnovi izvidov tega testa potem vsaka šola po svoje izbira primerne kandidate, pri tem pa upošteva tudi uspeh med rednim študijem, prejšnjo uspešnost v poklicu, vojski ali raznih organizacijah, priporočila in vrsto lastnosti, kot so motiviranost, zrelost, vodstvene sposobnosti, ki jih ugotavljajo med razgori s kandidati. Večina šol sprejme le tretjino do četrtno interesentov, najbolj ugledne samo eno desetino.

Gre res za izredno selektiven sistem, na katerega leti kar nekaj kritike, saj imaš npr. iz neke obrobne dežele, že zaradi kulturno civilizacijskega ozadja, zelo malo možnosti, da prideš v program MBA.

Opravljen MBA ni zagotovilo za »šefovsko« mesto

Prav to dvojno izbiranje, poleg skrbno izbranega in izredno zahtevnega programa, najbolj privlači organizacije, ki zaposlujejo udeležence MBA programov po končanem študiju; tako dobijo najboljše in najboljše izobražene kadre za vo-

denje. Podjetja načeloma ne pošiljajo v MBA, ampak »kupiyejo« ljudi s končanim MBA. Od podjetnosti, iznajdljivosti in ambicioznosti posameznika, ki je sposoben priti na MBA, je odvisno, ali bo kasneje delal v velikih podjetjih. Kajti vsa velika podjetja imajo tekoč pregled vpisanih v programe MBA in ko kadrujejo »kupiyejo« seveda najboljše.

Ni pa opravljen MBA nikakršno zagotovilo — udeležencem nenehno dopovedujejo, da bodo morali začeti od začetka in se uveljavljati z znanjem, podjetnostjo in trdim delom. V začetku se ukvarjajo predvsem s strokovnimi deli, po nekaj letih največ z neposrednim vodenjem sodelavcev, šele kasneje pa z vodenjem organizacij — snovanjem in izvajanjem politike.

Vsako leto vsaj štirinajst dni izobraževanja

Kot smo omenili, MBA ni zagotovilo za napredovanje, pač pa ena od možnosti. Če se posameznik dobro uveljavi, ga nato pošiljajo na zunanje seminarje, ob tem, da gre tudi skozi interni sistem izobraževanja v podjetju.

Tako zelo visok odstotek poslovnih delavcev opravi pred prevzemom zahtevnejših del dopolnilni osnovni poslovodni seminar, ki traja od deset tednov do šest mesecev, ki je izredno intenziven. Značilne teme so: področje vedenjske smeri (vodenje, motiviranje, obvladovanje itd.), področja financ in pregledi drugih tem.

V povprečno uspešnih tujih firmah opravijo poslovodni delavci obvezno štirinajstdnevno izobraževanje, bodisi iz posameznih funkcijskih tem ali iz preglednih tem (kot informacijo povejmo, da ti seminarji stanejo udeležence od dva do pet tisoč dolarjev).

Zelo obiskani so tudi temeljiti pregledni enomesečni seminarji za višje poslovdje (»Senior Executives«), ki so prav tako praviloma internatski, obravnavajo pa modele srednjeročne politike (strategij), vodenje v dinamičnem okolju in vedenjske teme.

Ob vsem tem nam ostaja malce grenak priokus, da pri nas zaostajamo tudi v poslovdnih znanjih. Nekaj sicer poskušajo v Centru Brdo, na Ekonomski fakulteti in na FSPN, toda šole s programom, podobnim MBA, pri nas še ni. Kot smo že omenili na začetku, je Iskra med redkimi, ki orje ledino s svojimi šolami, zlasti s poslovodno, ki trenutno poteka v Ribnem. O tem pa v naslednji številki našega glasila.

Pripravila Vesna Žunič

Iskra

Iskra-Elementi n. sol. o.

TOZD SEM-Tovarna specialnih elementov in materialov, n. sub. o.

Ljubljana, Cesta dveh cesarjev 403

Delavski svet DO Iskra-Elementi tozd SEM razpisuje dela in naloge:

vodenje enote servisa poslovne stavbe

Kandidat mora poleg splošnih pogojev določenih z zakonskimi predpisi izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko izobrazbo ekonomske smeri
- da ima poslovne in organizacijske sposobnosti ter najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vodenju in organiziranju dela

Izbrani kandidat bo imenovan za razdobje štirih let.

Kandidati naj pošljejo pisne vloge z navedbo in opisom svojega dosedanjega dela ter dokazila o izpolnjevanju razpisanih pogojev v 8 dneh na naslov: ISKRA-ELEMENTI TOZD SEM, Cesta dveh cesarjev 403, z oznako »za razpisno komisijo«.

Kandidati bodo obveščeni o izidu razpisa v 30 dneh po izteku razpisnega roka.

Iskra

Iskra Mikroelektronika v ustanavljanju

Ljubljana, Stegne 15d

Iz naših zalog odprodajamo naslednja integrirana vezja:

EMZ 6800K
EMZ 6800P
EMZ 6808P
EMZ 6810D
EMZ 6840D

EMS74LS175D
EMS74LS367D

Z80DART AP
Z80DART BP
Z80PIO BP
Z80PIO AP
Z80DMA P
Z80DART P

EMZ 1410BD (ekv. Eurosil 1150B)

Nadaljnje informacije dobite po telefonu: 576-311, prodaja.

Kolegij
za RR dejavnostZ omejevanjem raziskav in razvoja upoštevanjem
mnenja inženirjev poslovodna struktura sebi žaga
vejo (Ne ukiniti Mikroelektronike — la jo uporabljati)

Področni kolegij za raziskovalno razvojno dejavnost je imel svojo 24. redno sejo 8. 9. 1988 v stavbi Iskre na Trgu revolucije v Ljubljani. Sejo je vodil član PO SOZD Rado Faleskini, ki je opozoril na nesprejemljivo upadanje vpliva inženirjev pri poslovodnem odločanju; vseeno pa je menil, da ima Iskra dovolj znanja in možnosti za izhod iz krize.

Najprej je prisotne člane kolegija (neopravičeno so bili odsotni iz DO Delta, Merilne elektronike, Električnih orodij in Rotomatike) pozdravil Rado Faleskini, zatem pa je Dimitrij Trpin, svetovalec v DSSS, dopolnil dnevni red v točki 9. Razno (prvih 6 podtočk), dve podtočki pa sta dodala še Zoran Krivokapič in DO ME in Peter Palma in DO IKM.

Tako je kolegij obravnaval naslednje točke dnevnega reda:

1. Pregled in potrditev prispevka v časopisu Iskra, št. 24, str. 5. namesto zapisnika 23. seje

2. Poročilo o RR dejavnosti v SOZD Iskra za leto 1987

3. Polletno poročilo o RR dejavnosti v SOZD Iskra za leto 1988 (objavili ga bomo v naslednji številki),

4. Polletno poročilo o izpolnjevanju programa dela in nalog DSSS SOZD Iskra na področju RR in inovativne dejavnosti za leto 1988

5. Predlog spremenjenega načina in pogojev koriščenja združenih sredstev za projekte SRP v letu 1989

6. Santa Clara — problematika

7. Celovita kakovost v SOZD Iskra — plan in program za leto 1988

8. Odstop tov. R. Faleskinija, člana PO SOZD Iskra

9. Razno

— soglasje za poravnano — članarina za CCITT in CCIR za 1986 in 1987 in zamudnih obresti — v znesku 200 mio din nevračljivih sredstev

— opozorilo na storniranje ne-realiziranih nalog za SRP s pogodbenim rokom do 30. 6. 1988

— prijava novih projektov za SRP za leto 1989

— informacija in nadaljnje aktivnosti na projektu »Prometeus« iz okvira EUREKA

— opozorilo na razpis nagrad SBK

— napovedane spremembe v delovanju RSS (PORS)

— alarmantno stanje DO Mikroelektronika

— informacija o vlogi IKM, da Iskra prevzame obveznosti pri odplačevanju AFC kredita

V prvi točki dnevnega reda je bil prispevek v glasilo Iskra št. 24, št. 5 brez pripomb sprejet kot nadomestilo zapisnika 23. seje. V drugi točki je po uvodnem komentarju Rada Faleskinija stekla krajša razprava o »Poročilu o RR dejavnosti v SOZD Iskra za leto 1987«. Kolegij je sprejel sklep, da poročilo o globalu

sprejema, v kolikor pa imajo iz DO še kakšna dopolnila ali popravke — zlasti v poglavju »Rezultati RR dejavnosti« — da jih pisno posreduje najkasneje do 19. t. m. področju za raziskave in razvoj DSSS SOZD Iskra. Tako dopolnjeno poročilo bo šlo kot predlog na obravnavi na ORPRD in nadalje na DS SOZD (nakar bo tudi objavljeno v našem glasilu). V tretji točki je kolegij obravnaval »Polletno poročilo o RR dejavnosti v SOZD Iskra za leto 1988«, ki pa ni sestavljeno v smislu naštevavanja rezultatov in kazalcev, pač pa razgalja najbolj perečo problematiko iz treh segmentov delovanja:

— splošnega programa RRD,

— programa strateških razvojnih programov (SRP),

— posebnega dela programa.

V razpravi v tej točki, kar lahko posplošimo še na vse naslednje, je bila ves čas prisotna kot moreča stalnica — misel, ki je izrečena v naslovu in uvodu — premajhno upoštevanje mnenja strokovnjakov (ne le tehničnih, tudi ekonomskih in drugih ved). Svetlo polje v pretežni sivini predstavlja uspeh prizadevanj Iskrinih DO pri številu sprejetih projektov za zvezni tehnološki sklad. Sprejetih je bilo naslednjih 5 projektov razvojno eksperimentalnih raziskav, katerih koordinator je Iskra:

— servopogon z elektronsko komutiranim pogonom — DO Elektromotorji

— elektronika in optoelektronika bodočnosti — MEIUS — DO Avtomatika

— POS — portabilni specialni sistemi — DO Delta

— PARSYS — Inteligentni paralelni računalniški merilni in kontrolni sistem šeste generacije — DO Delta

— Računalniške komunikacije — DO Delta

Skupno predvidevajo ti projekti angažiranje 459.333.620.000 din, v prvem letu 117.024.400.000 din in od tega sofinanciranje fonda 10.273.590.000 din (od celotne vrednosti fonda SFRJ 66.550.500.000 din; za primerjavo naj omenimo, da je planska vrednost združenih sredstev (ZS) za SRP Iskre din 11.186.346.000).

Poleg tega Iskra sodeluje še pri nekaj projektih, katerih nosilci so drugi. Sedaj nas čaka drugi — težji del: vročitev lastnih sredstev in izvedba programa del.

V sklopu splošnega programa pa ne moremo biti zadovoljni z izvajanjem opredeljene NOV IZDELEK, ki je bila komaj organizacijsko zastavljena, pa je še zelo daleč, da bi vsi dojeli njeno vsebino in širino (posebej zunaj področja RR dejavnosti).

Zbiranje združenih sredstev (ZS) je v letu 1988 skoraj zastalo, kar je tudi posledica gledanja poslovodne strukture, ki misli, da bi tako najlažje varčevali.

Program projektov in nalog SRP doživlja po strokovni plati afirmacijo tam, kjer so doslej delali resno; pa tudi po finančni strani lahko ocenjujemo pozitivna prizadevanja v smislu večjega vrednotenja teh sredstev (četudi se to kaže marsikje v želji po nezdruževanju).

V prvem polletju (če štejemo tudi obravnavano na 1. seji novega ORPRD 15. 7. 1988) je bilo: odobrenih pogodb 71 v dopolnitev vrtnjenih pogodb 6 zaključenih nalog 28 podaljšanih nalog 43 storniranih nalog 13

Ponovno poudarjamo, da je sprejemanje nalog za SRP že ves čas INTERESNO (izraženo na 12 programskih svetih in ORPRD); izgleda pa, da so interesi strokovnjakov s tehničnih področij RR dejavnosti v razkoraku z interesi vodilnih po DO, kar bo treba v prihodnje poenotiti.

Pri posebnem delu programa je bila razprava skoraj izključno posvečena tehnološkemu centru v Santa Clari v ZDA, čeprav bi celo več pozornosti morali nameniti inovativnemu poslovanju, za katerega poslovodna struktura tudi nima kaj dosti poslušnosti (ni dovolj, da se s tem samo strinja).

Doslej smo se vedno pritoževali, da ni dovolj interesa DO za izkoriščanje možnosti v Santa Clari; letos pa je (kljub sicer majhnemu številu interesentov — tri DO s petimi nalogami) sredstev za izvajanje nalog občutno premalo. Razlog je v hudi devalvaciji in v nadaljnjem padanju vrednosti dinarja. Zato bi morale biti vse naloge temeljiteje pripravljene in uspešne v naporih za prestrukturiranje proizvodnje.

Ker je bila o problematiki Sante Clare še posebna točka dnevnega reda, naj bo o tem na tem mestu dovolj.

K obravnavani točki so člani kolegija dobili tudi »Poročilo o združenih sredstvih za strateške

razvojne programe SOZD na dan 30. 6. 1988, ki ga je pripravilo področje za raziskave in razvoj na osnovi podatkov iz Iskra banke. Plačevanje ZS je v letu 1988 postalo alarmantno. Pri poročanju Iskra banke se porajajo tudi nekatere nejasnosti, saj ni možno v zelenem terminu dobiti popolnega pregleda STANJA. Skupaj s področjem za ekonomiko, finance in investicije bomo v prihodnje poiskali celovitejši in preglednejši kvartalni način poročanja. O problematiki združenih sredstev za SRP bo govora še na drugih mestih — kaže pa se v hudi potrebi po posebnem prispevku v eni izmed naslednjih števil glasila Iskra.

Razprava v tej točki je bila obširna in kritična. Poudarjamo dvoje mnenj: treba je upoštevati obstoječi srednjeročni (petletni) plan — vsaj še za delovanje in letu 1989; **nesmiselno pa bi bilo mižati pred novo realnostjo in potrebnimi spremembami**. Vse ukrepanje pa mora temeljiti na dogovoru in strokovnosti, je še menil kolegij ob sprejemanju tega poročila.

Kolegij je bil v 4. točki seznanjen s »Polletnim poročilom o izpolnjevanju programa del in nalog DSSS SOZD Iskra na področju RR in inovativne dejavnosti«. To poročilo pa je bilo pripravljeno tako, da daje komentarje po vseh točkah zadane programa.

Velja omeniti, da pogoji dela in kadrovska nezasedenost na področju za raziskave in razvoj v DSSS vplivajo na obseg in kvaliteto del. Tudi to poročilo bo v celoti objavljeno kasneje. Kolegiju direktorjev RR dejavnosti po DO je bil v točki 5 dan naslednji, na osnovi razprave v 5. točki na 23. seji PKRD ter pisnih stališč DO Elementi, Merilna elektronika, Elektroakustika in Servis dopolnjen: »Predlog spremenjenega načina in pogojev koriščenja združenih sredstev za projekte SRP v letu 1989«.

Višina združenih sredstev (ZS) in način združevanja v letu 1989 ostane kot določa veljavni SaS in letni program.

Združena sredstva se v letu 1989 razporedijo:

1. za strateško usmerjanje na nivoju SOZD 20% ZS največ polovico od tega kot dotacija, ostalo kot kredit brez revalorizacije za naloge največ 5 projektov, ki so izbrani iz predhodno odobrenih projektov za leto 1989, kot posebej pomembnih za uspešnost Iskre (sodelava 2 ali več DO, skupni in/ali nujni pomen za SOZD Iskra, vključeni v sklop strategije tehnološkega razvoja SFRJ).

Število in izbiro projektov (in nalog zanje) in način sofinanciranja odobri ORPRD na osnovi predloga PKRD, predhodno obravnavanega

na kolegiju direktorjev DO od pravočasno in kompletno predloženih vlog in dokazil predhodno obravnavanih na PS-ih.

Za strateško povezovanje med DO 50% ZS kot dodatek — v višini 50% do 100% na vrednost **interesno združenih sredstev** (2 ali več DO) za naloge predhodno odobrenih projektov za leto 1989 — pod enakimi pogoji, kot so se pogodbeno dogovorile zainteresirane DO (dotacija ali kredit).

Število in izbiro nalog odobri ORPRD na osnovi predloga PKRD iz pravočasno in kompletno predloženih vlog in dokazil predhodno obravnavanih na PS-ih.

Za strateško usmerjanje znotraj DO 30% ZS kot kredit s sedanjimi pogoji za največ 30 projektov (in nalog zanje).

Izbiro odobri ORPRD na dosežani način po predlogu RS-ov.

Ce v predpisanim roku vrednost prijav, v katerem od prej navedenih treh načinov razporeditve sredstev ne bo dosežena, bo ORPRD na predlog PKRD razliko sredstev prerazporedil tja, kjer bo prijav več.

Število strateških razvojnih programov (SRP) ostane nespremenjeno.

(Pripis Rada Faleskinija: Nobena izmed DO ne pristaja na ukinitve njenega SRP).

Ta točka predstavlja nadaljevanje dogovora, kako bomo v letu 1989 gospodarili z združenimi sredstvi za SRP. Čeprav je bilo načrtovano, da bo že na tej seji osnutek preimenovan v predlog in posredovan ORPRD v potrditev, je zaradi pomembnosti omogočeno DO, da opravijo dodatne razgovore in pošljejo te nove pripombe področju v DSSS do konca septembra.

Šesta točka je bila namenjena problematiki tehnološkega centra v Santa Clari. Zaradi neažurne priprave letnih programov v DO in tudi zamudnega odobrevanja ter zakasnelega nakazovanja dinarskih sredstev Iskra banke Iskra Commercu je nadaljnje delovanje tehnološkega centra v Santa Clari resno ogroženo. Svoj povratek je, verjetno na osnovi podrobnih ocen, napovedal tudi strokovni vodja dr. B. Stiglic.

Zaradi navedenih razlogov je Rado Faleskini še predhodno pisno pozval vse DO, naj se izjasnijo o statusu in potrebnosti delovanja tehnološkega centra v Santa Clari. Za dosedanja status so se izrazile DO Mikroelektronika, Kibernetika in ZORIN (nima predvidenih nalog); svojih aktivnosti ne nameravajo izvajati v Santa Clari DO Avtoelektrika, Telematika, Elementi, Merilna elektronika, Antene, Elektromotorji, Elektrooptika in Elektrozveze. Zadnji dve DO še izjavljata, da svoje potrebe po uslugah v Santa Clari pokrivata posredno preko DO Mikroelektronika.

Omeniti je potrebno še stališče večine DO, ki so se že izjasnile, da naj v bodoče financirajo delovanje v Santa Clari tiste DO, ki izvajajo svoje naloge v tem centru prek 12 SRP oziroma pogodb z DO, za katere opravljajo raziskovalno-tehnološki transfer (kot. npr. DO Mikroelektronika za Elektrozveze). Vendar pa je to v nasprotju z dogradjenim fiskalnim načinom financiranja strateških programov in novih tehnologij.

Sklenjeno je bilo (čeprav bi zaradi formulacije v cirkularju lahko zaključili, da se tiste DO, ki niso odgovorile, strinjajo s sedanjim statusom), da vse DO, ki še niso poslane pisnih odgovorov (ali so se doslej izjasnjevale le ustno), le-te pošljejo do 26. septembra letos.

V sedmi točki je Lotar Kozina, samostojni svetovalec za kakovost, kolegiju predstavil »Celovito kakovost v SOZD Iskra — plan in program za leto 1988«. V sklopu kakovosti je opozoril posebej na pomen metrologije in standardizacije. Odgovoril je tudi na vprašanje o letošnjih akcijah na predstavljenem področju: nadaljevanje IS 9000, pridobivanje pooblastil BSI za ustreznost organizacije, mednarodnim sistemskim standardom na področju kakovosti.

Osmo točka — odstop Rada Faleskinija kot člana PO SOZD za področje raziskovalno razvojne dejavnosti, kakovosti in ekologije — pomeni novo dimenzijo v dogajanjih v Iskri. Imenovani je podal kolegiju pojasnilo o razlogih, ki so privedli do take odločitve:

— napačne in nepravčasne sistemske odločitve vodstva SOZD ali DO (neperspektivno reševanje problematike DO Mikroelektronike, prepočasno in še vedno necelovito odločanje o programu »Teleinformatike«, prekinitev sodelovanja DO Delte s firmo Digital itd.),

— splošno neupoštevanje inženirske strokovnosti in argumentov,

— nezdruževanje dogovorjenih združenih sredstev za SRP,

— nemoč sokreiranja skupnega programa in organiziranosti znotraj DSSS in SOZD Iskra in nemoč pri vključevanju in sprejemanju obveznosti z drugimi OZD in ustanovami.

V deveti točki — razno — so bile obravnavane naslednje zadeve:

— kolegij se je strinjal, da iz ZS SRP izjemoma poravnamo 200 mio din nevročljivih sredstev za pogodbo št. 19/88 članarina za CCITT in CCIR za 1986 in 1987 in zamudne obresti (naloge pomoči ni bila vključena že v spisku na prejšnji seji),

— člani kolegija so bili opozorjeni na že prejeti spisek nalog SRP, ki jim je rok zaključitve potekel 30. 6. 1988 in bodo po sklepu ORPRD stornirane, da do 15. 9. 1988 ne

bodo poslana poročila o dokončanju ali argumentirane vloge za podaljšanje roka,

— člani PKRD so bili še prej pisno (prav tako tudi predsedujoči PS-ov) seznanjeni, tu pa še ustno seznanjeni, da se razvoj ni in ne sme ustaviti, zato naj, ne glede na vse bolj neredno plačevanje ZS in predviden spremenjeni način koriščenja teh sredstev v letu 1987, DO pošljejo prijave novih projektov po veljavni metodologiji, ki je še vedno edina podlaga, po kateri lahko delujemo. Podaljšani rok prijav je 3. 10. 1988. DSSS in PS so zadržani, da zatečene projekte, ki naj bi se izvajali še v naslednjem letu, kritično ocenijo.

— Rado Faleskini in Rudi Zorko, zadolžen za programe EUREKA, sta posredovala informacijo o dosedanjih prizadevanjih za vključitev Iskre v projekt »Prometeus« v okviru EUREKA. To je 30-letni program za opremljanje avtomobilске industrije, avtocestnih omrežij in pripadajočih telekomunikacij. Za določitev segmentov, ki interesirajo Iskrine DO in pripravljenost zagotoviti RR kapacitete, je potrebno formirati delovno ekipo. Za sklic sestanka v roku 10 dni bo poskrbel Andrej Pardubski iz Iskra Commerca, ki je tudi sodeloval pri dosedanjih pogovorih v Franciji in Nemčiji.

— Člani kolegija — s to objavo pa še vsi prizadeti v Iskri — so bili še dodatno opozorjeni na razpis nagrad sklada Borisa Kidriča,

— Faleskini je posredoval tudi gradivo in kratko informacijo o napovedanih spremembah v delovanju PORS,

— Z. Krivokapič, član kolegija DO Mikroelektronika, je dodatno predstavil alarmantno situacijo, v kateri se nahaja ta DO. Poudarjamo — dodatno — ker je o Mikroelektroniki tekla beseda tudi v več prejšnjih točkah. Prisotni so izrazili bojazan, da se ta problematika ne rešuje pravilno niti dovolj hitro, zaradi česar uteguje biti posledice težko popravljive, če ne celo dolgoročno usodne, ne le za Iskro, ampak za vso Slovenijo.

Krivokapič je tudi poudaril pomembno nalogo, ki jo ima Mikroelektronika pri svoji večji usmeritvi navznoter v Iskro.

Jože Pukl, član kolegija iz DO Avtomatike, pa je opozoril, da bi moral SOZD Iskra že doslej ali vsaj čimprej **pokazati in uveljaviti mikroelektroniko kot eno izmed temeljnih tehnologij za nacionalno usmerjanje industrije v Sloveniji**

— in z investicijskimi in aplikativnimi programi participirati več zunanjih sredstev za tako označeni program.

Vsi prisotni so bili enotni v zahtevi, ki je zabeležena v oklepanju (pripomba pisca: čeprav so tudi sami nemalo krivi, da še ni večje uporabe mikroelektronskih vezij).

— Kot zadnje je P. Palma, član kolegija iz DO IKM, posredoval informacijo o vlogi IKM, da Iskra prevzame obveznosti pri odplačevanju AFC kredita.

Dimitrij Trpin

V spomin na
Staneta
Brezarja

Obnemeli smo ob novici, da je umrl naš dolgoletni sodelavec, prijatelj, Iskraš, Kranjčan Stane Brezar, človek, ki je preživel v kranski Iskri, zatem pa v Iskri Commerce in njeni predhodnici PSO polnih 33 let. Tudi peresa njegovih najboljših prijateljev so zastala ob tem nepričakovnem, tragičnem dogodku.

Šele njegova smrt nam je razkrila, kdo je bil Stane, kajti o sebi nikoli ni govoril. Celo njegovi najboljši prijatelji — večina jih je prav iz domala vseh Iskrinih organizacij — so vedeli o njem bore malo. Srednji generaciji, tisti bolj športno usmerjeni, je bilo znano, da je bil Stane eden najboljših slovenskih nogometašev. Bil je do skrajnosti borben, agresiven, oster, v »zasebnem« življenju, brez kopačk na nogah, pa je bil pravo nasprotje — miren, tih, skrajda neopazen. Neopazen do trenutka, ko je družba zapela kakšno slovensko narodno. Takrat je bil Stane spet prvi, kajti pel je zelo lepo. In če sta bili borbenost na nogometnem igrišču in umirjenost v družbi dve skrajnosti oz. vrtni v njegovem življenju, je bila tretja izredna vestnost v službi, v plansko-analitskem oddelku Iskre Commerce. Njegovega prijateljstva, umirjenosti in pozornosti dekleta v tej službi nikoli ne bodo pozabila.

Takšen, kakršen je bil, se tudi hvalisal ni nikoli. Šele pred dvema, tremi leti je prijateljem povedal, da je bil on tisti, ki je med vojno kot član partizanske pionirske čete miniral sedanje Prešernovo gledališče v Kranju... Da je bil on tisti, ki je ob osvoboditvi Beograda sodeloval pri izobešanju jugoslovanske zastave na obzidju Kranja... Le redkokdo je tudi vedel, da je Stane dočakal svobodo v bejugoskijskih zaporih.

Za vestno delo v službi in v samoupravnih organih je Stane Brezar prejel odlikovanje Red dela s srebrnim vencem. Stane, pogrešamo te!

Sodelavci

Satelitski prenos TV signala ni novost, saj so se posamezni pomembni dogodki prenašali preko satelita že v šestdesetih letih.

Želja TV gledalcev pa je bila stalno spremljanje čimvečjega števila programov, tudi iz drugih držav in drugih celin.

Zemeljska TV mreža omogoča sprejem TV signala iz omenjenega področja, saj je prenašanje signala iz večje oddaljenosti povezano s prevelikimi stroški, pa tudi tehničnimi problemi. Bolj racionalna rešitev pa je prenos TV programov preko geostacionarnih satelitov v vesolju. Na ta način lahko sprejemamo veliko število programov iz vsake točke na zemlji. V Zahodni Evropi je bilo omogočeno redno spremljanje programa preko satelita leta 1986.

Ker je področje pokrivanja satelitov zajelo tudi našo deželo, smo tudi v Iskri začeli takoj razmišljati o izdelavi opreme za sprejem satelitskih programov. Že v naslednjem letu smo trgu ponudili prve komplete za satelitski sprejem, ki jih stalno izpopolnjujemo — sledimo najsodobnejšim trendom v svetu.

Število satelitov v orbiti se stalno povečuje, s tem pa se vzporedno povečuje tudi število programov, ki jih je mogoče spremljati.

Trenutno lahko na našem ozemlju spremljamo okoli 20 programov — najbolj gledani so Sky Channel, Super Channel in SAT, ki skoraj 24 ur na dan predvajajo glasbo, poljudno znanstvene oddaje, šport, zabavne oddaje in še mnogo drugega.

Satelitski program lahko spremljamo s pomočjo individualne ali skupinske naprave. Poseben način skupinskega sprejema je kablenska televizija.

Za individualno spremljanje satelitskega programa potrebujemo

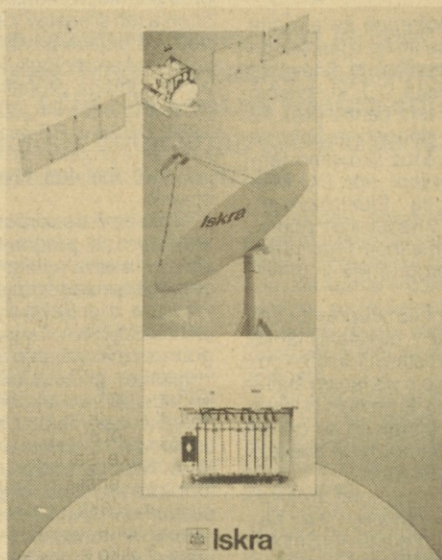
- parabolično anteno primerne velikosti — nudimo parabole 1,2 m, 1,4 m in 1,8 m
- mikrovalovni pretvornik, ki je montiran v žarišču parabolične antene. Njegova naloga je, da pretvarja oddajano frekvenco satelita v nižjo frekvenco, ki jo že lahko vodimo po kablu do satelitskega sprejemnika. Mikrovalovni pretvornik je opremljen s polarizacijskim rotorjem, ki omogoča spremljanje tako vertikalno kot horizontalno polariziranih signalov

- satelitski sprejemnik, ki spremeni signal, iz mikrovalovnega pretvornika v signal, ki ga lahko spremljamo na enem od televizijskih kanalov.

Satelitski sprejemnik povežemo s televizorjem preko antenskega vhoda. Če pa je televizor opremljen s SCART konektorjem, pripeljemo iz Sat sprejemnika video signal na omenjen konektor. V tem primeru koristimo TV sprejemnik kot monitor, to pa pomeni, da je kvaliteta slike boljša.

Iskrin satelitski sprejemnik je opremljen z daljinskim upravljanjem.

SATELITSKE ANTENE

Satelitski skupinski sistemi

Na instalacije obstoječe skupinske antenske naprave je s satelitsko sprejemno opremo možno dodati še satelitske programe.

Skupinsko satelitsko napravo sestavlja:

- parabolična antena premera najmanj 1,8 m (za severozahodni del Jugoslavije)
- mikrovalovna enota, ki omogoča istovrsten sprejem signalov iz vertikalne in horizontalne polarizacije

— notranja naprava, ki je za vsak program sestavljena iz sledečih enot: izbiralnika (tunerja), AV demodulatorja in AV modulatorja z močnostnim ojačevalnikom.

Potrebujemo še napajalno enoto, aktivni delilnik, potrebne konektorje in ohišje.

Na satelitsko sprejemno napravo je možno priključiti praviloma do 300 sprejemnih enot (uporabnikov), to pa je precej več, kot je običajno priključenih uporabnikov na skupinski antenski napravi. Ker se stroški na uporabnika s številom priključkov manjšajo, je najbolj racionalno, da se hišni sveti povežejo in postavijo eno satelitsko sprejemno opremo za več skupinskih antenskih naprav.

Kaj nudi satelitski skupinski antenski sistem?

Trenutno je najbolj zanimiv satelit ECS 1, ki oddaja programe v angleščini, nemščini, francoščini in italijanščini. Nudimo naprave s pomočjo katerih lahko spremljamo 4, 6 ali več programov, pri čemer so stroški sorazmerni številu sprejemnih kanalov. S to satelitsko sprejemno opremo bo mogoče sprejemati tudi programe s satelita ASTRA, ki jih bo oddajal v PAL sistemu.

Če želimo s skupinsko satelitsko sprejemno opremo sprejemati programe z več satelitov, moramo za sprejem vsakega posebej kupiti celotno opremo, ki smo jo opisali za sprejem samo enega satelita.

Kabelski sistemi

Prenos slike in tona do televizijskega sprejemnika po kablu se v svetu pa tudi pri nas vedno hitreje uveljavlja. Za strnjena naselja je to generalna rešitev, ki pa predstavlja investicijsko gradnjo, zato je potrebna tudi ustrezna investicijska dokumentacija. V Iskri Antene se v izgradnjo kabelskih sistemov vključujejo z inženiringom in opremo.

Kabelsko postajo postavimo na najboljše sprejemno področje v naselju in od tu preko kabla posredujemo signal do posameznega naročnika.

Preko kabla lahko spremljamo »klasične« televizijske programe, z dodatno opremo pa seveda tudi satelitske.

Program obvezno prenašamo na VHF frekvenčnem območju, ki lahko sprejme 6 normalnih kanalov (2—12), ostale programa pa lahko sprejemamo na t. i. S kanalih, kar pomeni, da mora imeti televizor ustrezen kanalnik. Novejši barvni televizorji iz Iskrinega programa (8256 CATV in 8456 CATV) so s tem kanalnikom že opremljeni.

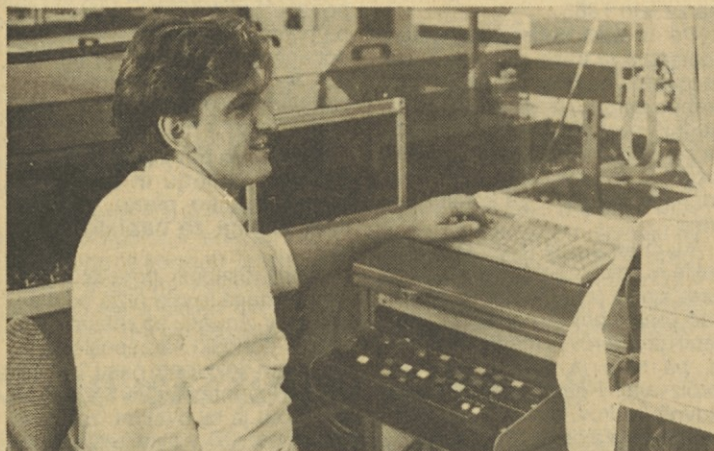
Med prednosti kabelske televizije sodi poleg možnosti spremljanja večjega števila programov tudi za vse enako dober sprejem.

Proizvajalca: Iskra Antene-Industrija anten in elektronskih naprav, 61360 Vrhnika, Idrijska c. 42, tel.: (061) 751-079.

Prodaja: Iskra Videomatika, 61000 Ljubljana, Trg revolucije 3, tel.: (061) 213-213.

Izpred trinajstih let

Kako bi bilo, če bi...

Starejše delavke in delavci Iskre Avtoelektrike se gotovo še spominjajo, da je pred dawnimi trinajstimi leti izhajal v tej delovni organizaciji mesečni časopis »Avtoelektrika«, vendar pa se je moral posloviti iz več vzrokov, ki v tem trenutku niti niso tako pomembni. Danes, po trinajstih letih objavljamo enega izmed člankov, ki je tako identičen tudi za današnje čase, da ga ne bomo niti malo korigirali, saj je v njem vsebinsko vse tako, kot da bi ga napisalo novinarsko pero glede na današnjo situacijo. Članek je imel naslov: »Kako bi bilo, če bi ...«. Pa pogledjmo, kako bi bilo, če bi...

— z delovnim časom ravnali bolj varčno, saj je še vedno veliko neizkoriščenega delovnega časa, še vedno preveč čakanja ob tej ali drugi delovni nalogi. Ta »mrtvi čas« bi gotovo dvignil naša prizadevanja pri doseganju boljših gospodarskih uspehov oziroma ciljev k njim;

— z družbenimi sredstvi, kot so voda, električna energija, stroji, naprave itd. bolj vestno in varčno ravnali, da bi zanje bolj skrbeli in da bi pozabili na prepričanje, češ, saj to ni moje, kaj mi je zato treba paziti;

— vedno pobrali vijak, podložko, odlitek ali drug material, ki pade na tla, ne da bi ga raje odrinili z nogo;

— bolj skrbeli za odpadne surovine, bolj pazili na odstotek izmeta. Zavedati se namreč moramo, da odštejemo letno milijarde dinarjev in deviznih sredstev za uvoz dragocenih, prepotrebnih materialov za nemoten proizvodni potek, zato bi morali s temi materiali še pazljiveje ravnati pri njihovi obdelavi;

— pogledali in se zamislili z našim obnašanjem v delavski restavraciji. Kako ravnamo s hrano, s kruhom. Cele kose kruha odnašamo v pomije, ker nam večkrat jedo oči in ne želodec. Delovnega človeka, ki živi od rezultata svojih rok, mora ob pogledu na to »razkošje« zažalati srce;

— zjutraj vstali malo bolj zgodaj in prišli prej na delovno mesto, po končanem delovnem času pa odšli z delovnega mesta ob določeni uri in ne

kot sedaj, ko je pred vratarnico že nekaj minut pred zaključkom vse polno čakajočih. Enako lahko trdimo za začetek in konec malice, v tem pa naj se vidijo tudi tisti, ki gredo tudi po dvakrat na malico;

— iztrošene dele na strojih in napravah zamenjali pravočasno, saj bi se tako izognili večjim okvaram, precej pa bi prihranili tudi s časom popravila;

— vse vrste papirja, pisarniški, ciklostilni, razmnoževalni itd. racionalneje izkoriščali, neuporabnega pa zbirali in predali za to pristojni organizaciji,

— se bolj poglobili v svoje delo, da bi napravili čim več in čim bolje, torej čim bolj kakovostno;

— vsi še bolj razmišljali o izboljšanju proizvodnih postopkov, o prihranku časa in materiala in da bi ustrezne predloge ustrezno nagradili; Veliko je še primerov, ki bi jih lahko obravnavali v tem članku, vendar bodi dovolj, saj vsi vemo, kaj delamo nepravilno in kje bi morali bolj zagrabiti. Nikakor pa ne pozabimo, da je tudi od večjega varčevanja odvisno, kako lahko še bolj izboljšamo trenutni gospodarski položaj.

Komentar gotovo ni potreben, prepričani pa smo, da ste tudi ve, drage bralke in bralci, istega mnenja, kot smo ga zapisali v uvodu, pred ponatisom članka.

M. R.

V Jugo Floridi bodo (tudi) Iskrini izdelki

Naš avtomobilski gigant, kragujevska Crvena zastava se pospešeno pripravlja, da bi tujemu in domačemu trgu čimprej ponudila že staro novost — nov, sodoben, moderen, aerodinamičnih oblik narejen osebni avtomobil Jugo Florida. Nekateri smo tega prefinjenega lepota na štirih kolesih že občudovali na letošnjem spomladanskem avtomobilskem sejmu v Beogradu in vsi smo bili enotnega mnenja, to je vozilo po meri današnjega časa. Sicer pa, če bo šlo vse po sreči, bo 3. oktobra, na stoletnico obstoja kragujevske Crvene zastave stekla nulta serija, to pomeni, da bodo tekoče trakove zapustile prve jugoslovanske Floride.

Svoj pomemben delež v notranjosti tega avtomobila bo imela nedvomno tudi novogoriška Iskra Avtoelektrika, saj bo prisotna z več izdelki. O enem že danes lahko zapišemo vse dobro, ali z drugimi besedami povedano, dosežek predstavlja nov delovni uspeh. Za kaj gre? V petek, 16. septembra 1988 so namreč točno ob 13. uri naredili nullo (prvo) serijo vžigalnega bloka (AEV 12-0,3), ki obsega suho vžigalno tuljavo, elektronski modul in nosilec s hladilnim telesom — vse skupaj v pretežni meri plod strokovnjakov iz Avtoelektrike. Istočasno pa je to tudi nulta serija suhe vžigalne tuljave za brezkontaktni elektronski vžig.

In kot smo uvodoma že omenili, bo v Floridi več izdelkov iz Avtoelektrike, saj so za to vozilo že osvojeni alternator, zaganjalnik, rele »peri-briši«, rele smernih kazalcev, prižgalnik za cigarete ter ožičenje za elektronski vžig. Nikakor pa ne smemo zamolčati še ene suhe vžigalne tuljave za digitalni vžig.

Toliko za danes o teh novostih iz Avtoelektrike, namenjenih v nov jugoslovanski avto iz Crvene zastave. Zaželimo jim srečno pot, zaželimo srečno pot tudi Jugo Floridi.

M. R.

Novogoriška potujoča knjižnica

Dobra knjiga med dobrimi ljudmi

Odveč je poudarjati, kako pomembna je ob delovnem utripu v delovnih organizacijah tudi skrb za bogatitev duševnega in kulturnega življenja zaposlenih. V novogoriški Iskri Avtoelektriki se lahko pohvalimo, da je to področje dokaj dobro urejeno. Poleg možnosti obiskov raznih prireditev v kulturnih hramih, sodelovanja v pevskih zbiorih, udeležba na koncertih, itd., je gotovo najbolj v ospredju izredno veliko zanimanje delavk in delavcev za lepo knjigo, za lepo slovensko pisano besedo. Te podatke črpamo iz statističnega prikaza novogoriške potujoče knjižnice France Bevk, ki trikrat mesečno obišče zaposlene v tozidih in skupnih službah v Šempetru.

V letošnjem prvem polletju je obiskala potujoča knjižnica Iskra Avtoelektriko dvajsetkrat. Prijazne delavke v bibliobusu vedo povedati, da jih je v tem času obiskalo kar 1073 bralcev, to pa je gotovo eden najlepših rekordov. In še nekaj je. Ta obisk pomeni daleč prvo mesto v primerjavi z bralci iz drugih novogoriških delovnih organizacij, kjer novogoriška knjižnica tudi opravlja svoje poslanstvo.

Če se nekoliko sprehodimo skozi statistične podatke ugotovimo, da si je v letošnjem prvem polletju 1073 bralcev brezplačno (to kulturno dejavnost sofinansirajo tudi osnovne organizacije sindikata Iskre

Avtoelektrike) sposodilo kar 3345 knjig. Tudi ob tem podatku moramo zapisati, da je rekorden. In kakšna zvrst literature je najbolj zanimala bralke in bralce v Avtoelektriki? Daleč na prvem mestu, 1709 knjig je bilo posojenih iz tujega leposlovja. Sledijo knjige iz mladinske periodike, teh so si sposodili 503, na tretjem mestu so knjige z uporabnimi vedami — 235, sledijo knjige iz slovenskega leposlovja — 230, filozofija — 99, zgodovina, medicina, družbene vede, prirodne vede, biografija, umetnost, tehnika, igre, šport, vzgoja, pravo, zemljepis, verstvo, ekonomika itd.

Torej lahko trdimo, da je prava knjiga, ki jo lahko uvrstimo med eno najlepših kulturnih dobrin naša pravo mesto in je v polni meri zaživel med zaposlenimi v Avtoelektriki. Ob vsem tem pa vseeno ne moremo mimo kančka pelina. V mislih imamo vse premajhen obisk bralcev iz vrst mladih. To je vsekakor tema, ki bi morala priti na dnevni red enega izmed sestankov mladinske organizacije. Sposoja knjig se ne plača, izbira je pestra in bogata, obisk knjižnice je dovolj pogost, knjiga bogati notranjega duha, zato ne vidimo vzroka, da ne bi še bolj posegali po knjigi tudi mladi. Jesenski večeri, ki prihajajo, so kot nalašč za te kulturne dobrane.

M. R.

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik:
Franc Košir

Pogovor, star skoraj četrstoletja

Tik pred dokončano rekonstrukcijo semiške tovarne ob koncu leta 1964, je naš sogovornik odgovarjal na vprašanja našega uredništva o problematiki kadrov in reprodukcijskega materiala. Zavoljo dokumentarnosti objavljamo v celoti njegov takratni, verjetno njegov prvi intervju, ki je bil objavljen 5. novembra 1964, v našem glasilu.

Kateri so važnejši izdelki vaše tovarne in kdo so vaši potencialni kupci?

Proizvajamo vse vrste papirnih, folijskih in styroflexnih kondenzatorjev.

Od celokupne proizvodnje damo po vrednosti cca 25% tovarnam v okrilju podjetja, dočim ostalo proizvodnjo prodamo tovarni El niš, RIZ Zagreb, »Rudi Čajevec« Banja Luka in nekaterim drugim podjetjem, predvsem lončaste in cos O kondenzatorje. Delno tudi izvažamo in to predvsem na zahodno tržišče.

Kako lahko ocenite poslovni rezultat tovarne v letošnjem prvem polletju?

Plan proizvodnje je bil v tem letu povečan v primerjavi z letom 1963 za 48,9%, a plan proizvodnje je bil v polletju dosežen s 100,3%, dočim smo plan čistega dohodka v polletju močno presegli.

Plan proizvodnje bi bil lahko še boljše izpolnjen, če bi bil reprodukcijski material tekoče dobavljen. Tega uvažamo cca 80%, ostalo pa je domača proizvodnja. Ker je devizna situacija slaba in ker podjetje, kot tudi naša tovarna, ne dosega plana izvoza, nam seveda deviz primanjkuje.

Če bi upoštevali potrebe kupcev, ki pa so precej večje od naših planiranih količin, smo seveda izpolnili plan nizko, kar negativno vpliva na kupce, odnosno, ima lahko tudi nezaželene posledice.

Od redno zahtevanih količin reprodukcijskega materiala iz uvoza smo prejeli do oktobra 75%, če pa upoštevamo dodatni

zahtevek, je dobava uvoznega repro-materiala dosežena komaj s 55 odst. letnega plana. Še teža situacija bo verjetno v letu 1965, ker tržišče zahteva precej večje količine od sedaj sprejetega plana za leto 1965.

Pri uvozu reprodukcijskega materiala je treba pripomniti, da je tovarna na Reki dobila vso potrebno opremo iz uvoza za proizvodnjo kondenzatorskega papirja, pa na istih strojih dela cigaretni papir, ki seveda ne zahteva take točnosti, kot papir za kondenzatorje.

Kljub temu, da je proizvodnja tekla v neprimernih prostorih in brez prave tehnologije, ki se zaradi premajhnih in nenačrtno grajenih prostorov ni mogla uveljaviti, pa smo iz leta v leto več proizvodili. Primanjkuje tudi strokovnih kadrov, ki niso bili planirani v skladu z rastjo proizvodnje.

Kje, po vašem mišljenju, leži jo razlogi za uspešno zaključene proizvodne naloge vaše tovarne?

Zasluga za večanje proizvodnje in s tem dohodka, gre v veliki meri celotnemu kolektivu, ki je, zavedajoč se problemov na tržišču in v stalni skrbi za rast tovarne, dal vse od sebe. Prav posebno pa so se izkazali strokovni kadri. Čeprav jih je malo, so veliko pripomogli za dosego navedenih rezultatov.

Kakšen bo zaključek poslovnega leta za vašo tovarno?

O poslovnem rezultatu lahko trdimo samo to, da bo finančno dober, skrbi pa nas, kako bo z materialom za prihodnje mese-

ce, kar bo odločilno vplivalo na rezultat sam, s tem pa tudi na naše stalne odjemalce in na plan proizvodnje v prihodnjem letu. Že sam prenos proizvodnje v nove proizvodne prostore bo omogočil povečanje storilnosti, poleg tega pa bomo z nabavo novih strojev dosegli, da nam prehod na 42-urni tednik ne bo delal težav. V zadnjem kvartalu imamo odobreno že po 1 prosto soboto.

Kakšni so bili povprečni OD v prvem polletju in kakšni bi morali biti po planu, ter kje leže razlogi za nastalo razliko?

Višina osebnih dohodkov na zaposlenega je bila nižja od planirane. V januarju so znašali čisti osebni dohodki na zaposlenega v rednem delovnem času 33.148 din, v septembru pa 34.146 din. V tem času je bil dvakrat izplačan gibljivi del OD v skladu s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov, zato znaša povprečje osebnih dohodkov na zaposlenega v devetih mesecih (brez nadur) 35.366 din.

Kljub stremljenju, naj ne bi bilo v tovarni nižjih osebnih dohodkov od din 25.000 (brez draginskega dodatka) ugotavljamo, da jih 25 v juliju, 51 v avgustu in 38 v septembru, ni doseglo te višine. Glavni vzrok so neizvršene norme, zato bo potrebno s temi delavci, ki so v navedenih mesecih v glavnem eni in isti problem resno obravnavati. Res je, da mlajši delavci v začetku težje izpolnjujejo norme kot izkušeni, na drugi strani pa so tudi starejši, ki jim delo ne gre od rok.

POZOR — POZOR! • POSEBNA UGODNOST ZA ISKRAŠE • IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST!

Iskra Videomatika je pripravila za člane kolektiva Iskre ugoden nakup svojih izdelkov: televizijske sprejemnike in brivnike vam nudi s 25% popustom

	Maloprodajna cena s prometnim davkom	Cena s popustom	Prihranek
1. TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 8456 CATV S POPOLNIM DALJINSKIM UPRAVLJANJEM, EKRAN 56 cm	2.651.130.— din	1.988.350.— din	662.780.— din
2. TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 8256 CATV BREZ DALJINSKEGA UPRAVLJANJA, EKRAN 56 cm	2.385.040.— din	1.788.780.— din	596.260.— din
3. ČRNOBELI PRENOSNI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 5344 IN TV 5144 ekran 44 cm	833.490.— din	625.120.— din	208.370.— din
4. ČRNOBELI PRENOSNI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 5331 ekran 31 cm	667.030.— din	500.280.— din	166.750.— din
5. BRIVNIK BRAUN MICRON	159.700.— din	119.770.— din	39.930.— din
6. BRIVNIK BRAUN MICRON L	164.930.— din	123.700.— din	41.230.— din
7. BRIVNIK BRAUN UNIVERZAL 3512 (z vgrajenim akumulatorjem)	357.360.— din	268.020.— din	89.340.— din
8. BRIVNIK BRAUN LINEAR 235	183.910.— din	137.930.— din	45.980.— din
9. BRIVNIK BRAUN LADY E 2	183.910.— din	137.930.— din	45.980.— din
10. BRIVNIK BRAUN LADY E 3	183.910.— din	137.930.— din	45.980.— din
11. BRIVNIK BRAUN POCKET (samo baterijski 2 x 1,5 V)	90.320.— din	67.740.— din	22.580.— din

Nakup izdelkov je v tovarniški prodajalni Iskra Videomatika, Andreja Bitenca 68 — Ljubljana, vsak dan razen sobote od 7. — 13. ure. Plačilo kupnine je v celoti ob prevzemu blaga v tovarniški prodajalni. Informacije dobite na telefon (061) 51-167.

Parodontoza

Približno 90% vseh državljanov v Zahodni Nemčiji trpi bolj ali manj zaradi parodontoze, ali kot jo imenujejo zdravniki — bolezen majavih zob. Pri nerednem čiščenju zob se napravijo bakterijske obloge, ki povzročajo vnetja. Le-ta se posebno namnože na robovih dlesni in nato preidejo tudi na zobne korenine. Seveda to vpliva na zobe, ki se začnejo majati in v hujših primerih jih je treba izrupati.

Za čiščenje zob je sedaj na voljo majhen aparat, imenovan rotadent, ki ima na konicah izmenljive glave s ščetkami. Aparat je popolnoma samostojen brez dovodnih žic, ker ga poganja aku-

mulator, ki se da ponovno napolniti. V Zahodni Nemčiji stane naprava skupno s setom ščetk 148 DEM.

(DM)

Newyorški berači

Med poletjem je delovalo v prometnih konicah samo v Manhattanu več kot pet tisoč beračev. Mnogo več kot običajno. Število je naraslo posebno zaradi tega, ker živi v New Yorku 60 do 80 tisoč brezdomcev, 150 tisoč mladit pa po končanem šolanju ne najde zaposlitve, čeprav je uradni delež nezaposlenih najnižji v 18-ih letih. Beračenje, ki je nekoč predstavljalo zadnji izhod za po-

polnoma nezmožne, slovi sedaj kot delo. Tudi struktura beračev se je spremenila. Vedno več je mladih, ki beračijo. Le-ti se pretepajo za najboljše beraška mesta in mnogi med njimi rabijo denar za pijačo in mamila.

Newyorški župan Koch je poskusil psihično bolne brezdomce poslati spet v zaprte bolnišnice, preostale berače in postopake pa odstraniti iz mesta, vendar mu je to preprečil sklep vrhovnega sodišča. Namesto tega namerala Koch v tej zimi prek velike časopisne akcije preusmeriti denar, namenjen za berače v pomoč resnično potrebnim.

Revni posamezniki dobijo v mestu New York največ 183 dolarjev mesečne pomoči, kajti v najbolj zloglasnih mestnih četrtih Manhattan stane mesečna najemina za dvosobno stanovanje 600 dolarjev. Predvidevajo, da bo število brezdomcev še naprej narasčalo. V dveh letih naj bi jih našteali že 400 tisoč. Time pa poroča, da so mnogi berači tudi zelo iznajdljivi. Nek slepar prireja celo

tečaje iz beračenja. Za 100 dolarjev priuči berače novih trikov, ki zanesljivo vzbudijo sočutje mihodoidnih Newyorčanov.

Stalinova kazen

V sovjetskem delavskem časopisu Trud so izšli spomini nekega športnika na Stalinove čase. Takrat so se morali atleti pismeno zavezati, da bodo zmagovali na olimpijskih igrah. Toda zgodilo se je, da so na olimpiadi leta 1952 v Helsinkih sovjetski nogometaši izgubili tekmo z rezultatom 1:3 proti Jugoslaviji, ki jo je štiri leta poprej Stalin izločil iz kominforma. Dan po tekmi je moralo poraženo moštvo odpotovati domov v živinskih vagonih. Celotno moštvo so nato razpustili, prepovedali so jim nadaljnje igranje, izgubili pa so tudi vse privilegije.

(Spiegel)

Zbral, prevedel
in priredil
Marjan Kralj

Šahovski turnir Iskra '88

V Ljubljani se je končal drugi mednarodni šahovski turnir Iskra '88. Ob svoji 15. letnici ga je organiziralo Iskrino šahovsko društvo. Na njem je sodelovalo dvanajst šahistov, med njimi tudi štirje mednarodni mojstri iz tujine. Zmagovalec turnirja je mednarodni mojster iz ČSSR Jozef Přibyl pred Leonom Gostišo.

Daljšo reportažo o jubileju Iskrinega šahovskega društva ter o drugem mednarodnem šahovskem turnirju bomo objavili v prihodnji številki našega tednika.

L. D.

Odprto prvenstvo Iskra Commerce v tenisu

Komisija za šport in rekreacijo Iskra Commerce je organizirala tradicionalno tekmovalstvo Iskra Commerce v tenisu. Žal se ga nekaj boljših tekmovalcev ni udeležilo zaradi službene odsotnosti.

Na igriščih Partizana Vič se je preteklo soboto 16 tekmovalcev borilo za čimboljšo uvrstitev. Golob je v finalu po zagrizenem boju z 2:1 premagal Podlogarja.

Rezultati polfinale:

— Podlogar M., Nadler M.	9 : 3
— Golob J., Cvek B.	W : 0

FINALE:

— Golob J., Podlogar M.	2 : 1
	(3 : 6, 6 : 2, 6 : 4)

Vrstni red: Golob J., Podlogar M., Nadler M. ...

Branko Cvek

ZAHVALA

Vsem sodelavcem tehničnega sektorja TOZD ATC in sodelavcem v razvojnem oddelku Iskre Telematike na Laborah se zahvaljujem za dobre želje pri odhodu v pokoj, pa tudi za koristno darilo, ki so mi ga ob tej priloiki poklonili.

Tudi jaz jim želim, da bi bili še naprej uspešni pri delu v svoje in splošno zadovoljstvo!

Bivši sodelavec Milan Malovrh

Sredi oktobra na Taro

Po izredno uspešnem in čudovitem izletu Iskrinih planincev na Durmitor in Taro, se nam sredi oktobra še zadnjič v tem letu ponuja priložnost, da se z gumenjaki podamo po brzicah te lepe reke.

Na Taro se bomo odpravili v četrtek 13. oktobra, domov pa se bomo vrnili v nedeljo, 16. oktobra. (Cena je izvensezonska.)

Več o izletu boste zvedeli od Lada Drobeža po telefonu 061 223-977.

Štrajk in samoupravljanje

Štrajk in samoupravljanje gresta skupaj kot voda in ogenj, nam je pred leti govoril eden od vodilnih ideologov samoupravljanja, ko smo mu postavili vprašanje, ali lahko pride do štrajka v našem samoupravnem sistemu. Če bomo uzakonili štrajk kot sredstvo borbe delavskega razreda, potem bomo črtali samoupravljanje.

Naši učbeniki učijo, da je štrajk v državah s kapitalistično ureditvijo kolektivna prekinitve dela delavcev s ciljem pritiska na lastnike proizvodnih sredstev ali vlado (državo), da se ugotovi njihovim zahtevam ekonomske ali politične narave. Štrajk je eno izmed najstarejših in najbolj učinkovitih sredstev borbe proletariata. Prvi štrajki so se pričeli v Franciji že pred 150 leti. Oblasti v (kapitalističnih) državah so kmalu sprejele zakone, ki so prepovedovali štrajke. Delavci so se nato borili za uveljavitev pravice do štrajka. Prvo legalizacijo pravice do štrajka so dosegli delavci v Franciji leta 1864, nato v Nemčiji, Avstriji (tudi za naše kraje), Italiji in Angliji. V Jugoslaviji bo ponovno uvedena ta pravica s spremembo sedanje ustave, predvidoma še v letošnjem letu. V predvojni Jugoslaviji je bilo največ štrajkov med leti 1937 in 1939 in, kakor izgleda, v sedanjih časih dostojno proslavljamo 50-letnice.

Štrajk je kot sredstvo borbe delavcev proti delodajalcem razumljiv, za našo družbeno ureditev pa bo to nekaj posebnega, tudi v svetovnem merilu.

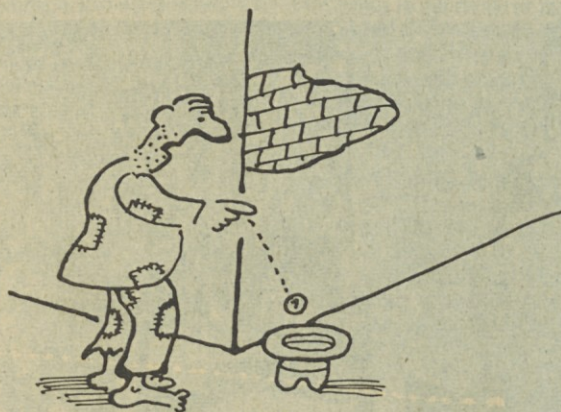
Ustava SFRJ nedvoumno določa, da je »delavski razred in vsi delovni ljudje nosilci oblasti in upravljanja drugih družbenih sredstev« in zato nastane dilema, kdo ima oblast in kdo pravico do štrajka. Delavci, ki so sprejeli odločitve, bodo nato štrajkali proti tem odločitvam ali njihovim izvedbam.

Štrajk in samoupravljanje sta torej nespojiliva. Delavci bodo tudi po novi zakonodaji (pripravlja se zakon o samoupravnem podjetju) nosilci vseh pravic in obveznosti.

Volili bodo organe upravljanja, sprejemali plane, odločali o izplačilu osebnega dohodka, imenovali direktorja, odločali o sprejemu in odpuščanju delavcev ipd. V njihovi oblasti bodo torej vse glavne odločitve, zakaj naj bi torej štrajkali in proti komu.

Po mojem mnenju država s pravicami delavskega razreda ne misli povsem resno in bo tako tudi v bodoče omejevala samoupravne pravice, kot jih je doslej; kot nadomestilo pa bo dovolila štrajke, ki naj opozarjajo na nepravilnosti. Sistem samoupravljanja bo tako postal dvoičen in dvoičnost nam zagotovo ne bo prinesla napredka, ki nam je nujno potreben.

N. Pavlin

a. novak

Samofinanciranje

		ISKRA	PISATELJICA MALENSK	POLITIČNO ZATOČIŠČE	STANKO VRAZ	ITAL. SKLAD. (OPERA -TAJNI ZAKON-)	DOLGO-REPA PAPIGA (MNOŽ.)	UŠJE JAJČECE	MESTECE V DALMACIJI	KRAJ PRI OPATUJI
ITAL. OPERNI SKLAD. (PIETRO)										
PRVI PRVOTNI IZVOD LISTINE										
MILANO					PRITOK RENA V ZRN					
UDELEŽENKA BORBE					SPELOLOG					
									PEGA	ISKRA
AVTOR RUDI MURN	ZDRAVLISČE V BELGIJI	TORINO		TRENJE	POVRŠINA OBMOCJE					RAZENJ
BEOGRADSKI SPORTNI ČASOPIS					MOSTAR		ŠTEVNIK	IVAN ŽAGAR PETER CARE		
SLOV. SLIKAR (LOJZE)					BREZKOŽNOST					
SUITA RIMSKEGA KORSAKOVA					FARMAR V ZDA					

ohranimo
naše
okolje
čisto!

Slovenija
Moja dežela.

Mali oglas

Synthesizer KORG DS-8, ROM kartico DSC-02 z dodatnimi 100 zvoki za DS-8 s kovčkom, deklarirano, prodam. Informacije po telefonu: (061) 213-213 int. 34-69, popoldan: (061) 723-116.

iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Zeljeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.